

НАУКОВИЙ ЗВІТ
ЗА ПРОЕКТОМ
“ВСТУПНА КАМПАНІЯ 2009 РОКУ
ОЧИМА СТУДЕНТІВ”

З М І С Т

ВСТУП.....	3
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ДАНИХ, ОТРИМАНИХ У 2006 і 2010 РОКАХ	5
ОСНОВНІ ВИСНОВКИ.....	17
Додаток. Розподіли відповідей на запитання анкети.....	19

ВСТУП

Метою дослідження, що здійснювалося Інститутом соціальної та політичної психології НАПН України за підтримки Міжнародного фонду “Відродження”, був аналіз впливу впровадження національної системи зовнішнього незалежного оцінювання на подолання негативних тенденцій у системі освіти, як то: необ’єктивність оцінювання знань абітурієнтів, непрозорість і закритість вступних кампаній до ВНЗ, хабарництво, низька навчальна мотивація тощо.

Дослідження на його польовому етапі проводилося 22 березня – 5 квітня 2010 року за квотною вибіркою, що репрезентує студентську молодь п’яти найбільших “університетських” міст України: Донецька, Києва, Львова, Одеси, Харкова. Список навчальних закладів, де проходило опитування, та норми вибірки було погоджено з МОН України. При цьому дослідження мало порівняльний характер: у своїй основній частині воно здійснювалося за допомогою того ж самого інструментарію і в тих самих населених пунктах, що й аналогічне дослідження, проведене ІСПП НАПН України у жовтні 2006 року, тобто до запровадження в Україні ЗНО.

Анкета, за якою проводилось опитування, містила 6 блоків запитань:

- 1) мотивація вступу до ВНЗ;
- 2) проблеми запровадження зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень випускників ЗОШ;
- 3) проблеми підготовки до вступу у ВНЗ та організації вступної кампанії;
- 4) прояви корупції під час вступної кампанії;
- 5) очікувані зміни порядку зарахування до ВНЗ, зініційовані після президентських виборів 2010 року новим керівництвом гуманітарного блоку уряду;
- 6) проблеми адаптації першокурсників до навчання у ВНЗ.

Загалом під час дослідження опитано 2000 респондентів – студентів перших курсів. Серед них:

- осіб чоловічої статі – 770;
- осіб жіночої статі – 1230;
- студентів аграрних та економічних ВНЗ – 394;
- студентів медичних ВНЗ – 344;
- студентів педагогічних ВНЗ – 377;
- студентів технічних ВНЗ – 350;
- студентів класичних університетів – 456;
- студентів ВНЗ іншого профілю – 79;
- тих, хто навчається у ВНЗ державної форми власності, – 1650;
- тих, хто навчається у ВНЗ приватної форми власності, – 350.

У місті Києві опитано 403 респонденти, у Львівській області – 420 (у т. ч. у місті Львові – 370, у Львівському районі – 50), в Донецьку – 377, Одесі та Харкові – по 400.

Нижче подаються результати порівняльного аналізу даних, отриманих у 2006 та 2010 роках, що відтворюють динаміку ставлення студентської молоді до проблем, яким було присвячено дослідження.

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ДАНИХ, ОТРИМАНИХ У 2006 і 2010 РОКАХ

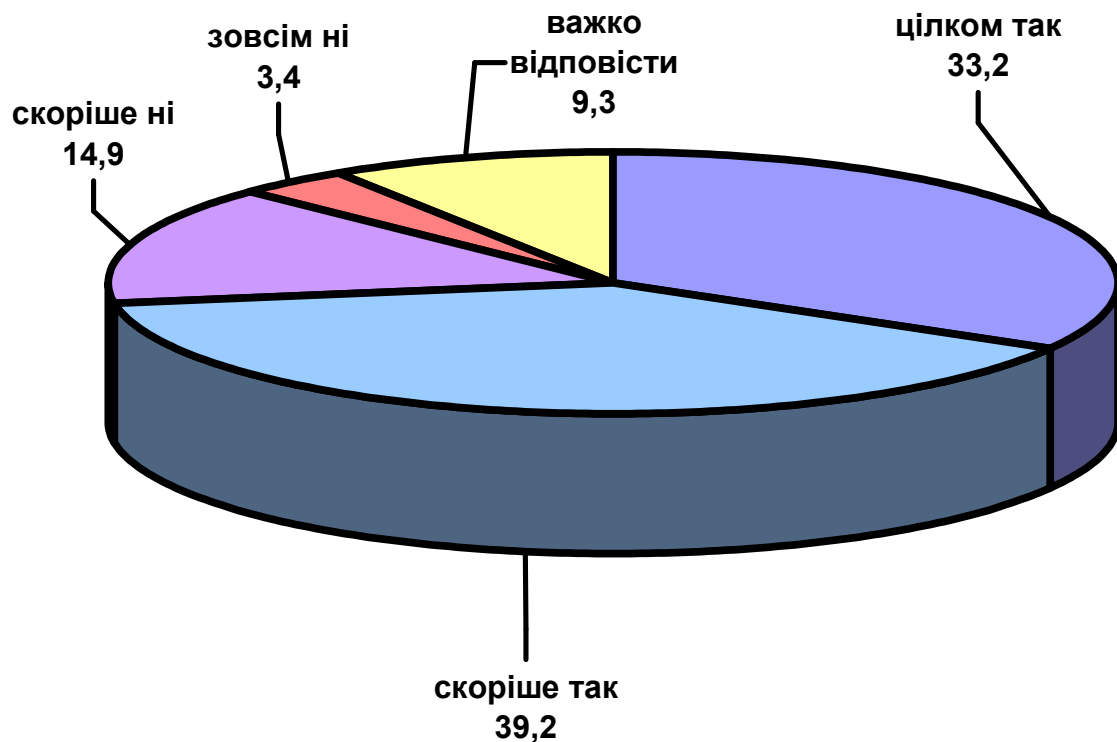
- Мотивація вибору студентами ВНЗ з 2006 року фактично не змінилася. Не відбулося змін і в ієрархії мотивів вибору спеціальності, хоч істотно збільшилася (на 7,3%) частка тих, хто обрав саме ту спеціальність, якою цікавився зі шкільних років. Тобто поширювані в суспільстві думки про те, що запровадження ЗНО нібито спричинюється до випадкового вибору абітурієнтами майбутньої спеціальності, не підтверджуються.

Найбільше тих, хто обирав фах за інтересом, виявилось у Львові і Харкові, найменше – у Донецьку. Серед майбутніх лікарів і педагогів частка тих, хто омріяв свою спеціальність зі шкільної лави, найбільша, тоді як серед студентів аграрних і економічних спеціальностей вона найменша. Дещо менше тих, хто зацікавився обраним фахом ще зі шкільних років, серед студентів ВНЗ приватної форми власності.

- Переважна більшість першокурсників (72,4%) тією чи іншою мірою впевнені, що бали, які вони мали в сертифікатах ЗНО, було визначено об'єктивно, і лише 18,3% дотримуються протилежної думки (рис. 1).

Найбільше тих, хто згоден з балами ЗНО, навчається у Львівському регіоні (85,7%), а таких, хто дотримується протилежної думки, – у Донецьку (22,1%). Найбільше згодних з балами ЗНО серед студентів класичних університетів (75,6%), натомість незгодних – серед студентів медуніверситетів (22,8%). В оцінюванні ступеня об'єктивності балів ЗНО студентами ВНЗ державної і приватної форм власності істотних відмінностей не виявлено.

Відповіді на запитання щодо самостійності (без сторонньої допомоги і без шпаргалок) виконання тестових завдань під час ЗНО розділилися практично навпіл (майже по 47%). При цьому на запитання про те, чи самостійно виконували тестові завдання вони особисто, ствердно відповіли 69,6% респондентів.

Рис. 1. Розподіл думок респондентів щодо того, чи об'єктивно були визначені результати ЗНО

Як свідчать результати опитування, найчастіше факт порушень під час тестування констатували першокурсники харківських (55,3%) і київських (53,2%) ВНЗ, найрідше – студенти львівських вишів (33,3%). Частка тих, хто вважає, що учні самостійно виконували завдання ЗНО, виявилася найбільшою серед студентів технічних ВНЗ (понад 49%), а тих, хто дотримується іншої думки, – серед студентів аграрних, економічних ВНЗ та класичних університетів (понад 48%). Істотних відмінностей у відповідях на це запитання між студентами ВНЗ державної і приватної форм власності не виявлено.

Переважна більшість опитаних вважає, що єдина система ЗНО має перспективи. Протилежної думки дотримується 30,6% опитаних. При цьому студенти вважають систему ЗНО однаково перспективною як для подолання

корупції в освіті, так і для підвищення навчальної мотивації учнів і забезпечення рівного доступу до якісної освіти.

Найбільше тих, хто вважає систему ЗНО недосконалою і безперспективною, навчається в донецьких (45,1%) і харківських (42,3%) ВНЗ; найменше – у вишах Львова (9,7%) і Києва (21,8%). Частіше за інших висловлювалися проти системи ЗНО студенти медичних і педагогічних вишів (близько 34%), а рідше за інших – першокурсники технічних ВНЗ (25,7%). Серед студентів ВНЗ приватної форми власності частка противників ЗНО більша, ніж серед студентів державних ВНЗ, на 6,2%.

- Понад половину респондентів (53,8%) готувалися до вступу самостійно. Порівняно з 2006 роком майже вдвічі (з 24,5 до 48,6%) зросла частка тих, хто готувався до вступу з допомогою репетиторів-учителів ЗОШ. Натомість більш ніж на третину зменшилася кількість тих, хто відвідував підготовчі курси для абітурієнтів при ВНЗ; з 22,9 до 18,3% зменшилася частка тих, хто готувався до вступу з допомогою репетиторів-викладачів ВНЗ.

Студенти Харкова (54,8%) і Львова (52,3%) частіше за інших готувалися до вступу з репетиторами-учителями ЗОШ. Студенти аграрних, економічних, медичних і педагогічних вишів частіше, ніж інші, зверталися до репетиторів-учителів ЗОШ; ті, хто вступив до технічних вишів, відвідували частіше підготовчі курси при ВНЗ, а першокурсники класичних університетів частіше віддавали перевагу підготовці з допомогою викладачів ВНЗ. Студенти вишів державної форми власності частіше готувалися до вступу з допомогою учителів ЗОШ.

До запровадження ЗНО як єдиної системи найбільш ефективною формою підготовки до вступу респонденти вважали підготовку з репетиторами-викладачами ВНЗ. За даними цього річного опитування, підготовку з допомогою вчителів ЗОШ визнано респондентами як не менш ефективну. При цьому частка тих, хто оцінює як ефективне репетиторство викладачів ВНЗ, зменшилася на третину, тоді як частка прихильників репетиторства учителів ЗОШ зросла майже втричі.

- Прихильників такого порядку вступу до ВНЗ, коли абітурієнти мають змогу одночасно подавати документи до кількох ВНЗ, порівняно з 2006 роком стало менше на 10%, а частка противників зросла вдвічі (до 14%).

У середньому абітурієнти 2009 року подавали документи на вступ до 2,7 ВНЗ на 3,2 напрямів. При середній абітурієнт витратив 3,7 дня на те, щоб подати заяву на вступ та документи лише до одного ВНЗ, в якому навчається нині. Найбільше часу на те, щоб подати документи, знадобилося студентам ВНЗ Одеси. Студенти приватних вишів подавали документи на меншу кількість спеціальностей, ніж студенти державних, при цьому витратили на це більше часу (4,8 дня).

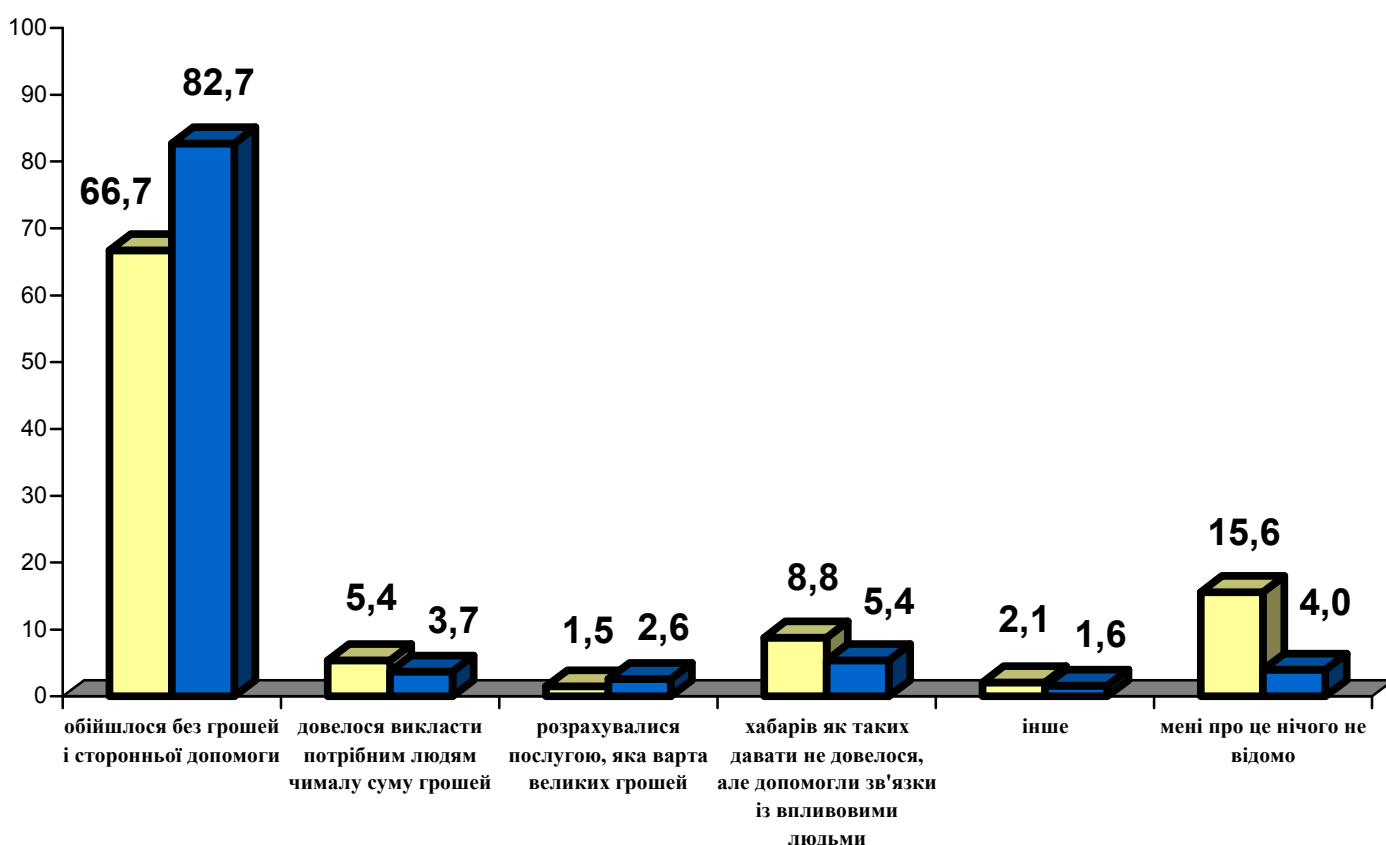
Серед найбільш суттєвих проблем минулорічної вступної кампанії респонденти визначили надмірну кількість абітурієнтів-пільговиків (64,7%) і фальсифікацію довідок, що давали право на вступ до ВНЗ на пільгових умовах (43,7%). Перша проблема частіше, ніж в інших регіонах, поставала у Львові (74,1%), рідше – у Києві (52,9%). Про фальсифікацію довідок згадував майже кожен другий з опитаних у Харкові і Львові, найменше таких виявилось у Донецьку (32,9%). Частіше за інших на надмірну кількість пільговиків нарікали студенти медичних ВНЗ (77,1%). Дещо частіше наголошували на проблемі надміру пільговиків і фальсифікації довідок також студенти ВНЗ державної форми власності.

- Із 66,7 до 82,7% зросла частка студентів, котрі стверджують, що заради успішного проходження ЗНО та вступу до ВНЗ їхнім батькам не довелося вдаватися до таких протиправних (“неофіційних”) дій, як давання хабарів (у вигляді грошей чи послуг) та послуговування так званим блатом (зв’язками із “впливовими людьми”) (рис. 2). Отже, можна констатувати, що рівень корумпованості вступної кампанії істотно знизився.

Факти протиправних дій батьків визнають 11,7% респондентів. Понад третину із них стверджують, що батьки платили за саме зарахування до ВНЗ (крім внесення офіційної плати за навчання), причому у приватних ВНЗ, як не дивно, такі випадки траплялися значно частіше, ніж у державних. Окрім того,

16% “неофіційних” дій припадає на здобуття документів, що давали право на зарахування поза конкурсом або першочергове зарахування до ВНЗ, і 12,6 % – на підвищення балів у сертифікаті ЗНО. Обидва ці види протиправних дій істотно частіше практикувалися батьками вступників до державних, ніж до приватних ВНЗ. Загалом же частіше за інших вдавалися до “неофіційних” дій батьки студентів, які навчаються у столичних вишах, а також у технічних ВНЗ та класичних університетах.

Рис. 2. Динаміка відповідей респондентів щодо послуговування корупційними схемами вступу до ВНЗ

Зниження рівня корумпованості вступної кампанії та відповідні зміни у громадській думці засвідчують і суб'єктивні оцінки респондентів. Майже вдвічі (порівняно з 2006 роком) зросла кількість опитаних, які вважають, що остання вступна кампанія пройшла фактично без випадків хабарництва, а також тих, які визнають, що такі випадки були, але їх стало значно менше. На третину

зменшилася частка респондентів, котрі вважають, що хабарі під час останньої кампанії брали так само, як і раніше.

Найбільше тих, хто вважає, що остання кампанія пройшла фактично без випадків хабарництва, виявилось у Львові (22%), найменше – у Харкові (7,6%). У Львові ж виявилось найбільше тих, хто відзначив зменшення випадків хабарництва (44,9%); найменше таких було в Донецьку (25,3%). Частіше, ніж в інших регіонах, стверджували, що хабарі під час останньої кампанії брали так само, як і раніше, у Харкові (22,4%) та Києві (21,1%).

Тенденцію до зменшення хабарництва частіше відзначали студенти ВНЗ державної, ніж приватної форми власності, а також технічних вишів. Найрідше ж ця тенденція відзначалася тими, хто навчається в медичних ВНЗ.

- Ініціативу новопризначеного керівництва гуманітарного блоку уряду щодо зміни порядку зарахування до ВНЗ, яка передбачає врахування трьох складових – результатів ЗНО, середнього балу шкільного атестата й оцінок, отриманих абітурієнтом на вступних іспитах до ВНЗ, майже кожен другий респондент тією чи іншою мірою не схвалює, стверджуючи, що її реалізація призведе до перевантаження абітурієнтів (65,7%) і повернення корупційних схем вступної кампанії (41,5%). Схвалюють (цілком або скоріше) згадані зміни порядку зарахування до ВНЗ 40,5% опитаних. Не погоджуються з тим, що реалізація цих змін призведе до перевантаження абітурієнтів, 19,7% респондентів; не вбачають загрози відновлення корупційних схем вступу до ВНЗ – 28,1%.

Частка тих, хто схвалює запропоновані зміни, найбільша в Донецьку (55,9%) та Одесі (49,1%), найменша – у Львові (22,8%). Загрозу перевантаження абітурієнтів відмічають найчастіше у Львові (77,3%) і Харкові (71%), а побоюються повернення корупційних схем більше за інших студенти львівських ВНЗ (57,6%). Частіше за інших підтримують зміни студенти педагогічних та аграрних і економічних ВНЗ. Переконалих у тому, що новий порядок зарахування абітурієнтів призведе до їх перевантаження, найбільше у класичних університетах (70,1%) та медичних ВНЗ (67,9%). На загрозі

повернення корупційних схем частіше за інших наголошують студенти медичних, технічних і класичних вишів. Ставлення до цієї проблеми студентів приватних і державних ВНЗ практично однакове, щоправда, тих, хто побоюється повернення корупційних схем, значно більше у вишах державної форми власності (44,2 проти 28,7%).

Пропозицію щодо надання права абітурієнтові самостійно обирати спосіб вступу до ВНЗ (за сертифікатом ЗНО чи за вступними іспитами)¹ тією чи іншою мірою схвалює більшість респондентів (60%). Найчастіше її підтримують у Донецьку (70,2 %), найрідше – у Львові (46,1%). Менше, ніж решта опитаних, схвалюють цю пропозицію студенти технічних (48,2%) і медичних (55,7%) вишів. Значно більше вона до вподоби також студентам ВНЗ приватної, ніж державної форми власності (72,8 проти 57,5%).

Однак при цьому лише 20,2% опитаних вважають за доцільне здійснювати в подальшому прийом до ВНЗ за схемою, що дає право абітурієнтові подавати сертифікат ЗНО або ж складати вступні іспити. Більшість респондентів вважають, що найдоцільніше здійснювати прийом до ВНЗ за результатами ЗНО з урахуванням середнього балу атестата (31,4%) або лише за результатами ЗНО (22,1%). За результатами іспитів, що проводить сам ВНЗ, вважають доцільним здійснювати прийом у виші 11,6% опитаних, а за схемою, запропонованою новим керівництвом освітянської галузі, – 9,9% (рис. 3).

Найбільше прихильників вступу лише за результатами ЗНО у Львові (38,7 %). Підтримують вступ до ВНЗ за результатами ЗНО з урахуванням середнього балу атестата найчастіше в Харкові (35,2%). Вступ лише за результатами ЗНО найбільше імпонує студентам медичних (27,6%) і технічних (27,4%) ВНЗ, а поєднання ЗНО із середнім балом атестата – студентам педагогічних і аграрних та економічних вишів (відповідно 35,9 і 35%). Ті, хто навчається в державних вишах, значно частіше, ніж студенти приватних ВНЗ,

---

¹ Ця пропозиція активно висловлювалася народним депутатом України від КПУ Катериною Самойлик.

схвалюють вступ за результатами ЗНО з урахуванням середнього балу атестата (32,6 проти 25,6%).

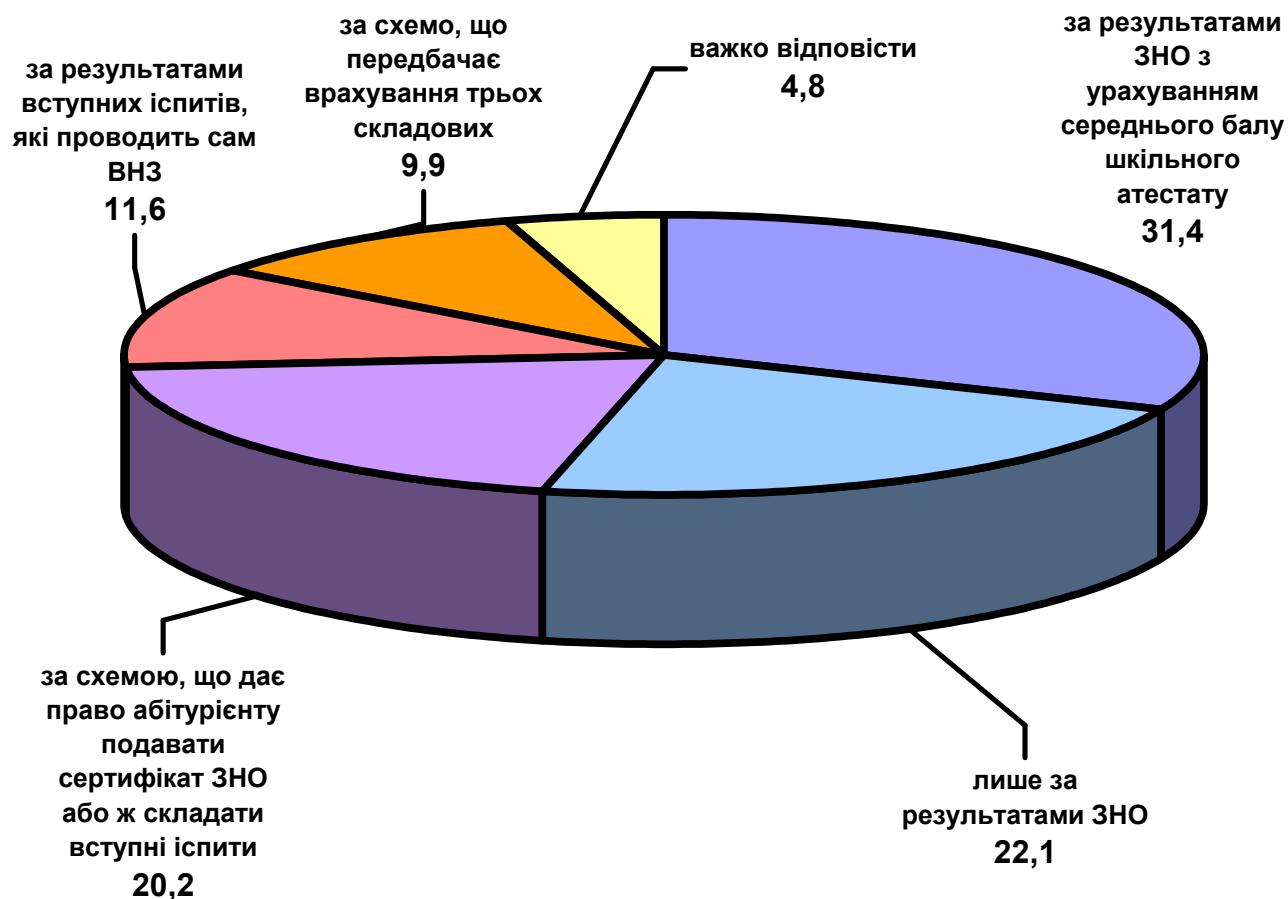

Рис. 3. Розподіл думок респондентів щодо найдоцільнішого порядку зарахування до ВНЗ

- Як же зустріли своїх новообранців вищі навчальні заклади України? Порівняно з даними 2006 року їх матеріально-технічне забезпечення поліпшилося. 86,2% опитаних стверджують, що ВНЗ, у якому вони навчаються, цілком або скоріше достатньо забезпечений аудиторіями. Цей показник вищий за середній у Донецьку, Одесі та Львові (90% і більше), нижчий за середній – у Києві та Харкові (77,9 і 84,6%, відповідно). 71,9 % респондентів констатують достатнє забезпечення ВНЗ комп'ютерами. Краще за інших ними забезпечені

аграрні й економічні та технічні виші (відповідно 86,2 і 72,8%), найгірше – педагогічні (56,5%). Приватні ВНЗ комп'ютеризовані дещо краще, ніж державні (відповідно 76,1 і 71%).

Дещо гірше (хоч порівняно з 2006 роком зростання становить майже 9%) виші забезпечені виходом в інтернет – лише 62% опитаних вважають рівень забезпечення достатнім. Помітно відстають за цим параметром ВНЗ Одеси (49,9%) і Харкова (58%), а також педагогічні (48,6%) та медичні (53,2%). Порівняння забезпеченості доступом до інтернету ВНЗ приватної та державної форм власності – на користь перших (відповідно 71,8 і 60%).

Майже на 20% порівняно з 2006 роком зріс рівень забезпечення ВНЗ підручниками (нині його вважають достатнім 66,5% опитаних). Відчутно відстають за цим показником ВНЗ Харкова (57,5%) і Києва (58,2%), а також педагогічні виші (52%). Студенти приватних ВНЗ менше потерпають від браку підручників, ніж студенти державних, – рівень забезпечення підручниками в цих вишах сягає 74%, тоді як у державних – близько 65%. Так само істотно зріс рівень забезпечення навчальними посібниками (з 51,8 до 72,4%). За цим показником найбільше відстає Київ (61,6%). Краще за інших забезпечені навчальними посібниками студенти аграрних і економічних (82,1%) та медичних (77%) ВНЗ. Ті, хто навчається у державних і приватних ВНЗ, забезпечені навчальними посібниками майже однаково. Із 64,4 до 78,4% зріс рівень забезпечення вишів методичними матеріалами. Найкраще ними забезпечені студенти аграрних і економічних вишів (85,3%), найгірше – майбутні педагоги (72,2%). Державні і приватні ВНЗ забезпечені методичними матеріалами приблизно однаковою мірою.

- Порівняно з 2006 роком зменшилась (із 49 до 38%) частка студентів, для яких форми навчання і контролю, що практикуються у вишах, є новими і складними. Водночас збільшилася кількість тих, хто досить швидко адаптувався (з 32,3 до 41,3%). Найбільше проблем з адаптацією виникає у студентів технічних вишів (43,4%), а також тих, хто навчається у ВНЗ державної форми власності (39%).

Дещо поліпшилася ситуація з розподілом першокурсниками часу впродовж дня – уже третина опитаних розподіляє час ефективно. Найкраще це вдається студентам донецьких ВНЗ (41,1%), помітно поступаються їм першокурсники харківських вишів (25,9%). Ефективніше за інших розподіляють свій час студенти аграрних і економічних ВНЗ (39,9%) та класичних університетів (36,1%), а також ті, хто навчається у ВНЗ приватної форми власності (40,1%). Зросла й частка тих, кому вистачає часу для самостійної роботи і виконання індивідуальних завдань (із 41 до 45,3%). У Донецьку таких виявилось 57,7%, тоді як у Києві – 39,7%, а у Харкові – лише 36,9%. Не скаржаться на брак часу для самостійної роботи студенти аграрних і економічних ВНЗ (53,8%), натомість нестача часу непокоїть першокурсників медичних (59,5%) та педагогічних (58%) вишів.

Порівняно з 2006 роком рівень адаптивності першокурсників (легкість пристосування до нових умов життя) зріс за всіма параметрами, крім стосунків із сусідами. Водночас серед тих, хто може найкраще допомогти адаптуватися до нових умов, респонденти частіше, ніж у 2006 році, називали саме сусідів (18,5 проти 13,2%) і рідше – батьків і рідних (47,7 проти 56,6% у 2006 році).

- На жаль, деякі першокурсники змушені адаптуватись і до такого потворного явища, котрим супроводжується навчальний процес у ВНЗ, як хабарництво. 14,3% опитаних стверджують, що їхнім батькам або їм особисто вже доводилося давати гроші або робити подарунки викладачам. Частка таких респондентів виявилася найбільшою в медичних ВНЗ (24,2%), найменшою – у педагогічних (9,6%) та класичних університетах (10,1%). Частіше за інших отримували подарунки або гроші викладачі ВНЗ Києва (21,8%), рідше за інших – викладачі ВНЗ Одеси (9,4%).

Мало змінився з 2006 року розподіл відповідей на запитання *“Як би Ви вчинили, коли б хтось із викладачів запропонував Вам за певну винагороду допомогти з одержанням бажаної оцінки?”*. Частка тих, хто скористався б цією пропозицією, не зменшилася (27,8%), як і кількість тих, хто хоч і не скористався б сам, але поділився б інформацією про таку можливість з іншими

(15%). Правда, дещо зросла частка тих, хто не скористався б такою пропозицією і не радив би іншим (з 22,3 до 28,6%). Отже, загалом у студентському середовищі зберігаються психологічні передумови для корупційної взаємодії з викладачами.

Найбільше готових заплатити за бажану оцінку виявилось в Харкові (33,3%), а тих, хто готовий поділитися такою інформацією з іншими, – у Києві (19,6%). Найменше готових платити за бажану оцінку і радити зробити це іншим – у Львові (відповідно 23,2 і 12,2%). Частіше за інших готові сплачувати за подібні “послуги” студенти технічних вишів (34,4%), рідше за інших – майбутні медичні працівники (23,5%). Між вишами державної і приватної форм власності істотних відмінностей за цим показником не виявлено.

- Порівняно з 2006 роком за всіма параметрами зафіксовано зміцнення у ВНЗ позицій студентського самоврядування. Із 24,9 до 33,9% зросла частка респондентів, які стверджують, що в їхньому ВНЗ думка студентів враховується при вирішенні питань організації навчального процесу; з 12,8 до 26% – частка тих, хто відзначає участь представників студентства в роботі вченої ради; з 10,2 до 17,4% – тих, хто констатує, що студенти долучаються до формування переліку курсів за вибором; з 9,6 до 15,6% – респондентів, які наголошують, що представники студентської групи приймають остаточне рішення щодо надання місць у гуртожитку.

Найкраще розвинене самоврядування у ВНЗ Харкова і Львова, а також в аграрних і економічних ВНЗ, найменшою мірою – у вишах Києва та Одеси і медичних ВНЗ. Істотних відмінностей між ВНЗ державної і приватної форм власності за цим параметром не виявлено.

- Соціально-побутові умови життя студентів порівняно з 2006 роком змінилися мало. Частка тих, чий соціально-побутові умови є достатніми для успішного навчання, навіть зменшилася – з 83,2 до 80,4%. Це відбулося переважно за рахунок зменшення частки студентів, які проживають з батьками і мають усе необхідне (з 46,6 до 39,8%).

Порівняно кращі соціально-побутові умови у студентів ВНЗ Львова (83,5%), гірші за інших – у тих, хто навчається у вишах Одеси (75,9%). Частка тих, чиї соціально-побутові умови можна вважати задовільними для успішного навчання, є найбільшою у класичних університетах (86,5%), найменшою – у педагогічних (73,4%) і медичних (77,1%) вишах. Рівень соціально-побутових умов студентів державних і приватних ВНЗ практично однаковий.

Частка тих, хто не живе в гуртожитку, але хотів би там жити, становить 40,3%. Найбільший запит на місце в гуртожитку – у Львові (54,3% тих, хто не живе в гуртожитку, хотіли б там жити), найменший – у Харкові й Донецьку (по 30,4%). Тих, хто не живе в гуртожитках, але виявляє бажання там жити, найбільше в технічних (47,2%) та аграрних і економічних вишах (44,7%), а також у ВНЗ державної форми власності (41,7%).

Більшість тих, хто не живе і не хоче жити в гуртожитку, мають кращі побутові умови в іншому помешканні (46,6%). Таких більше ніж загалом по вибірці у вишах Харкова (53,2%), Одеси (52,1%) та Донецька (50,2%), а найменше – у ВНЗ Львова (33,2%).

ОСНОВНІ ВИСНОВКИ

1. Як і у 2006 році, молодь обирає ВНЗ переважно за ознакою популярності навчального закладу з урахуванням поради батьків. Водночас більш як на 7% зросла частка тих, хто обрав ту спеціальність, яка цікавила зі шкільної лави.

2. Понад 72% першокурсників вважають, що бали, отримані ними під час тестування, було визначено об'єктивно. Показово, що так вважають і ті, хто не вступив на бюджетну форму навчання (першокурсники комерційних ВНЗ). При цьому близько 47% опитаних стверджують, що не всі учні виконували тестові завдання самостійно, однак лише 30,5 % визнають, що самі вдавалися до сторонньої допомоги. Показово, що ті, хто не вступив на бюджет, частіше вдавалися до сторонньої допомоги під час тестування.

3. Дві третини опитаних вважають систему зовнішнього незалежного оцінювання перспективною. На чверть зросла кількість респондентів, котрі відзначають переваги ЗНО як ефективного засобу подолання корупції в освіті, а також тих, що визнають мотиваційні можливості ЗНО, – 30,5% опитаних визнали, що ЗНО сприяє підвищенню мотивації учнів щодо здобування знань.

4. Порівняно з 2006 роком зазнала змін практика підготовки до вступу у ВНЗ. Майже вдвічі зросла частка респондентів, які готувалися до вступу з допомогою вчителів загальноосвітніх шкіл, тоді як до послуг викладачів ВНЗ та підготовчих курсів при ВНЗ абітурієнти вдавалися рідше.

5. Зменшилася порівняно з 2006 роком частка респондентів, які однозначно позитивно ставляться до того, що тепер абітурієнт може паралельно вступати до кількох вищих навчальних закладів. У середньому кожен з опитаних подавав заяви на вступ до 2,7 ВНЗ і лише в тому з них, до якого вступив, витратив на це 3,7 дня.

6. Із 66,7 до 82,7% зросла частка студентів, які стверджують, що заради їхнього вступу до ВНЗ їхнім батькам не довелося вдаватися до корупційних схем досягнення цієї мети.

7. Новий порядок зарахування до ВНЗ, який передбачає врахування трьох складових – результатів ЗНО, середнього балу шкільного атестата та оцінок, отриманих абітурієнтом на вступних іспитах до ВНЗ, – респонденти здебільшого не схвалюють, стверджуючи, що його реалізація призведе до перевантаження абітурієнтів і повернення корупційних схем вступної кампанії.

8. Найбільше опитаних вважають, що в подальшому найдоцільніше здійснювати прийом до ВНЗ за результатами ЗНО з урахуванням середнього балу шкільного атестата (31,4%); ще 22,1% респондентів дотримуються думки, що слід враховувати лише результати ЗНО. За результатами іспитів, які проводить сам ВНЗ, вважають доцільним здійснювати прийом у виші лише 11,6% опитаних, а за схемою, що передбачає врахування трьох складових, – 9,9%.

9. Зафіксовано істотне (порівняно з 2006 роком) зростання рівня забезпечення ВНЗ комп'ютерами, виходом в інтернет, підручниками, навчальними посібниками та методичними матеріалами.

10. Помітно пом'якшилися проблеми адаптації першокурсників до умов навчання у ВНЗ, успішно розвивається студентське самоврядування. Разом з тим у студентському середовищі зберігаються психологічні передумови для корупційної взаємодії з викладачами.

РОЗПОДІЛИ ВІДПОВІДЕЙ НА ЗАПИТАННЯ АНКЕТИ

РОЗПОДІЛ ВІДПОВІДЕЙ ПО ВИБІРЦІ В ЦІЛОМУ

Розподіл відповідей на запитання *“Чим був зумовлений Ваш вибір вищого навчального закладу (ВНЗ), в якому Ви нині навчаєтесь?”* (у %)

	Жовтень 2006 р.	Березень 2010 р.
популярністю закладу	48,3	44,3
порадили батьки	36,1	34,3
географічним розташуванням	17,3	20,4
порадили друзі	12,0	13,4
соціально-побутовими умовами (близько до батьків, забезпечують гуртожитком, можна дешево винаймати квартиру тощо)	8,7	10,5
низькою платою за навчання	4,8	9,9
низьким конкурсом	6,2	5,8
інше	25,1	23,1
важко відповісти	не було у списку	5,8

Примітка. Сума становить більше 100%, оскільки кількість відповідей респондентів не обмежувалася.

Розподіл відповідей на запитання *“Що визначило вибір Вами даного напрямку підготовки (спеціальності)?”* (у %)

	Жовтень 2006 р.	Березень 2010 р.
інтерес до спеціальності зі шкільних років	48,2	55,5
популярність і престижність спеціальності, насамперед серед молоді	35,5	31,2
конкурентоспроможність на ринку праці	25,0	25,2
порада батьків	21,7	23,7
сімейна традиція	8,9	7,2
порада друзів	3,4	3,8
інше	5,3	5,7
важко відповісти	не було у списку	3,2

Примітка. Сума становить більше 100%, оскільки кількість відповідей респондентів не обмежувалася.

Розподіл відповідей на запитання **“Минулого літа прийом до ВНЗ здійснювався за сертифікатами зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО). Чи вважаєте Ви сьогодні, що бали, які Ви мали у своєму сертифікаті, були визначені об’єктивно?”** (у %)

цілком так	33,2	72,4
скоріше так	39,2	
скоріше ні	14,9	18,3
зовсім ні	3,4	
важко відповісти	9,3	

Розподіл відповідей на запитання **“Чи можете Ви сказати, що під час зовнішнього незалежного оцінювання, в якому Ви брали участь, усі учні виконували тестові завдання самостійно, без будь-чиєї сторонньої допомоги і без шпаргалок?”** (у %)

цілком так	19,7	46,8
скоріше так	27,1	
скоріше ні	28,2	46,9
зовсім ні	18,7	
важко відповісти	6,3	

Розподіл відповідей на запитання **“Якщо Ви не можете сказати, що під час ЗНО усі учні виконували тестові завдання самостійно, то яке з перелічених нижче суджень найбільшою мірою відповідає Вашим спостереженням?”** (у % до кількості тих, хто не може сказати, що під час ЗНО усі учні виконували тестові завдання самостійно)

- під час виконання тестових завдань окремі учні користувалися шпаргалками.....38,7
- учні підказували одне одному відповіді на запитання тестів.....33,4
- присутні в аудиторії вчителі допомагали окремим учням під час виконання тестових завдань.....9,6
- під час проведення ЗНО мало місце все зазначене вище.....14,0
- інше 4,3

Розподіл відповідей на запитання **“Чи допомагали Ви у процесі ЗНО (підказували відповіді) іншим учням?”** (у %)

- так, допомагав.....36,0
- ні, не допомагав.....64,0

Розподіл відповідей на запитання **“А чи можете Ви сказати (якщо бути до кінця відвертим), що виконували всі тестові завдання самостійно, без будь-чиєї допомоги і допоміжних матеріалів (шпаргалок)?”** (у %)

- цілком так.....69,6
- не зовсім так.....24,3
- ні, цього сказати не можу.....6,2

Розподіл відповідей на запитання **“Чи вважаєте Ви, що єдина система зовнішнього незалежного оцінювання має перспективи?”** (у %)

	Жовтень 2006 р.	Березень 2010 р.
так, це ефективний засіб подолання корупції в освіті	26,3	32,4
так, це сприяє підвищенню мотивації учнів щодо здобування знань	24,3	30,5
так, це дає змогу забезпечити рівний доступ до освіти	26,0	30,5
так, це стимулює педагогічні колективи до впровадження новітніх технологій в освітній процес	15,6	12,7
ні, бо тестування – дуже недосконала форма оцінювання знань і нічого доброго з цього не вийде	26,7	30,6
інше	3,4	4,4
важко відповісти	12,8	5,7

Примітка. Сума становить більше 100%, оскільки кількість відповідей респондентів не обмежувалася.

Розподіл відповідей на запитання **“Які форми підготовки до вступу у ВНЗ використовували особисто Ви?”** (у %)

	Жовтень 2006 р.	Березень 2010 р.
готувався до вступу самостійно	48,5	53,8
готувався до вступу з допомогою репетиторів-учителів ЗОШ	24,5	48,6
відвідував підготовчі курси для абітурієнтів при ВНЗ	32,5	21,3
готувався до вступу з допомогою репетиторів-викладачів ВНЗ	22,9	18,3
інше	2,1	2,1

Примітка. Сума становить більше 100%, оскільки кількість відповідей респондентів не обмежувалася.

Розподіл відповідей на запитання **“Яка з перелічених форм підготовки до вступу у ВНЗ є, на Вашу думку, найбільш ефективною?”** (у %)

	Жовтень 2006 р.	Березень 2010 р.
підготовка з допомогою репетиторів-викладачів ВНЗ	37,2	25,9
підготовка з допомогою репетиторів-учителів ЗОШ	8,7	25,2
самостійна підготовка	17,1	21,4
відвідування підготовчих курсів для абітурієнтів при ВНЗ	25,1	11,9
інше	1,8	2,3
важко відповісти	10,1	13,3

Розподіл відповідей на запитання **“Скільки днів Ви витратили на те, щоб подати заяву на вступ та документи до ВНЗ, в якому нині навчаєтесь?”** (у %)

В середньому — 3,7 дня (від 0,5 дня до 6,5 днів)

Розподіл відповідей на запитання **“До скількох вищих навчальних закладів Ви подавали торік заяву на вступ та документи?”** (у %)

В середньому — 2,7 ВНЗ (від 2 до 4 ВНЗ)

Розподіл відповідей на запитання **“Як Ви ставитесь до того, що тепер абітурієнт може паралельно вступати до кількох вищих навчальних закладів?”** (у %)

	Жовтень 2006 р.		Березень 2010 р.	
цілком позитивно	70,9	90,7	56,5	80,7
скоріше позитивно	19,8		24,2	
скоріше негативно	5,1	6,8	9,5	14,1
зовсім негативно	1,7		4,6	
важко відповісти	2,5		5,2	

Розподіл відповідей на запитання **“На яку кількість напрямів підготовки Ви подавали заяву на вступ та документи?”** (у %)

В середньому — 3,2 напрями (від 3 до 4 напрямів)

Розподіл відповідей на запитання **“Чи довелося торік Вашим батькам заради успішного проходження Вами ЗНО та вступу до ВНЗ вдаватися до якихось неофіційних дій?”** (у %)

	Жовтень 2006 р.	Березень 2010 р.
так, довелося викласти потрібним людям чималу суму грошей	5,4	3,7
так, розраховувалися послугою, яка варта великих грошей	1,5	2,6
наскільки мені відомо, хабарів як таких давати не довелося, але допомогли зв'язки із впливовими людьми	8,8	5,4
ні, обійшлося без грошей і сторонньої допомоги	66,7	82,7
інше	2,1	1,6
важко відповісти, мені про це нічого не відомо	15,6	4,0

Розподіл відповідей на запитання **“За що саме довелося Вашим батькам платити або вдаватися до інших неофіційних дій, перелічених у попередньому запитанні?”** (у % серед тих, чиїм батькам довелося вдаватися до неофіційних дій)

- безпосередньо за саме зарахування до ВНЗ (крім внесення офіційної плати за контрактом) 34,5
- за документи, що давали право на зарахування поза конкурсом або першочергове зарахування до ВНЗ 16,0
- за те, щоб підвищити набрані бали у сертифікаті ЗНО.....12,6
- за інше 13,5
- важко відповісти, точно не знаю 26,1

Примітка. Сума становить більше 100%, оскільки кількість відповідей респондентів не обмежувалася.

Розподіл відповідей на запитання **“Як, на Вашу думку, порівняно з попередніми роками змінилася ситуація з хабарництвом під час останньої вступної кампанії до вищих навчальних закладів?”** (у %)

	Жовтень 2006 р.	Березень 2010 р.
остання вступна кампанія пройшла фактично без випадків хабарництва	8,6	15,6
випадки хабарництва були, але їх стало значно менше	19,0	35,9
хабарі під час останньої вступної кампанії брали так само, як і раніше	27,6	16,9
під час останньої вступної кампанії хабарництво розквітло ще більше	8,6	7,5
інша думка	4,0	3,2
важко відповісти	32,2	20,9

Розподіл відповідей на запитання **“Як відомо, під час минулорічної вступної кампанії до ВНЗ виникало чимало проблем, що бурхливо обговорювались у засобах масової інформації та серед громадян. Які із цих проблем особисто Ви вважаєте найсуттєвішими?”** (у %)

- надмірна кількість абітурієнтів-пільговиків 64,7
- фальсифікація довідок, що давали право на вступ до ВНЗ на пільгових умовах 43,7
- вступ до ВНЗ “випадкових” студентів, які керувалися не покликанням, а прагненням потрапити бодай у якийсь вищий навчальний заклад, аби вчитися за державний кошт 25,6
- недостатня поінформованість абітурієнта про його реальні шанси на етапі прийняття рішення про зарахування до ВНЗ, що іноді змушувало абітурієнтів з кращими балами подавати оригінали документів туди, де вони гарантовано проходили на бюджетну форму навчання, а не до престижніших ВНЗ.....21,1
- практично цілковита відсутність переваг при вступі до ВНЗ у випускників загальноосвітніх шкіл, нагороджених золотими та срібними медалями.....20,2
- штучно роздуті конкурси через необмежене право абітурієнта подавати документи до будь-якої кількості ВНЗ на будь-яку кількість спеціальностей 19,7
- неможливість лише на основі ЗНО виявити здібності та вміння, необхідні для оволодіння тією чи іншою професією 18,6
- непродуманість у деяких ВНЗ переліку предметів, з яких треба було мати сертифікат з тестування (наприклад, математика у ВНЗ художнього спрямування) 16,9
- неврахування навчальних досягнень абітурієнта, відображених в атестаті про закінчення загальноосвітньої школи 16,8
- недопущення деякими ВНЗ громадських організацій до контролю за проведенням вступної кампанії.....3,7
- інше 1,6
- важко відповісти.....4,8

Примітка. Сума становить більше 100%, оскільки респонденти мали можливість обирати кілька варіантів відповіді.

Розподіл відповідей на запитання **“Новопризначене керівництво гуманітарного блоку уряду (В. Семиноженко, Д. Табачник) виступило з ініціативою запровадити цього року такий порядок зарахування до ВНЗ, який передбачає врахування трьох складових – результатів ЗНО, середнього балу шкільного атестату та оцінок, отриманих абітурієнтом на вступних іспитах до ВНЗ. Чи схвалюєте Ви цю ініціативу?”** (у %)

цілком схвалюю	18,7	40,5
скоріше схвалюю, ніж не схвалюю	21,8	
скоріше не схвалюю, ніж схвалюю	20,7	49,2
зовсім не схвалюю	28,5	
мені це байдуже	4,3	
важко відповісти	6,0	

Розподіл відповідей на запитання **“Чи згодні Ви з людьми, які вважають, що реалізація ініціативи міністра призведе до повернення корупційної схеми вступу до ВНЗ?”** (у %)

- згоден 41,5
- не згоден 28,1
- важко відповісти..... 30,4

Розподіл відповідей на запитання **“Чи згодні Ви з людьми, які вважають, що реалізація ініціативи міністра спричинить перевантаження абітурієнтів і негативно позначиться на їхньому здоров’ї, оскільки їм доведеться впродовж двох місяців фактично тричі скласти іспити?”** (у %)

- згоден 65,7
- не згоден 19,7
- важко відповісти..... 14,6

Розподіл відповідей на запитання **“Останнім часом висловлюються також пропозиції надати право обирати спосіб вступу до ВНЗ самому абітурієнту – подавати сертифікат ЗНО або ж скласти вступні іспити. Чи підтримуєте Ви ці пропозиції?”** (у %)

цілком підтримую	36,7	60,0
скоріше підтримую, ніж не підтримую	23,3	
скоріше не підтримую, ніж підтримую	15,8	32,9
зовсім не підтримую	17,1	
мені це байдуже	3,2	
важко відповісти	3,9	

Розподіл відповідей на запитання **“А як вважаєте особисто Ви, яким чином найдоцільніше здійснювати в подальшому прийом до ВНЗ?”** (у %)

- за результатами ЗНО з урахуванням середнього балу шкільного атестату 31,4
- лише за результатами ЗНО..... 22,1
- за схемою, що дає право абітурієнту подавати сертифікат ЗНО або ж скласти вступні іспити..... 20,2
- за результатами вступних іспитів, які проводить сам ВНЗ 11,6
- за схемою, що передбачає врахування трьох складових – результатів ЗНО, середнього балу шкільного атестату та оцінок, отриманих на вступних іспитах..... 9,9
- важко відповісти..... 4,8

Розподіл відповідей на запитання **“Чи виправдало навчання у ВНЗ ті сподівання, які Ви покладали на нього, коли ще не були студентом?”** (у %)

цілком так	42,5	79,5
скоріше так	37,0	
скоріше ні	10,6	14,2
зовсім ні	3,6	
важко відповісти	6,3	

Розподіл відповідей на запитання **“Чи достатньо забезпечений ваш ВНЗ АУДИТОРІЯМИ?”** (у %)

	Жовтень 2006 р.		Березень 2010 р.	
цілком так	52,9	84,1	57,1	86,2
скоріше так	31,2		29,1	
скоріше ні	11,2	14,5	10,1	12,5
зовсім ні	3,3		2,4	
важко відповісти	1,4		1,3	

Розподіл відповідей на запитання **“Чи достатньо забезпечений ваш ВНЗ КОМП'ЮТЕРАМИ?”** (у %)

	Жовтень 2006 р.		Березень 2010 р.	
цілком так	28,0	63,3	37,1	71,9
скоріше так	35,3		34,8	
скоріше ні	21,4	26,6	17,8	22,8
зовсім ні	5,2		5,0	
важко відповісти	10,1		5,3	

Розподіл відповідей на запитання **“Чи достатньо забезпечений ваш ВНЗ ВИХОДОМ В ІНТЕРНЕТ?”** (у %)

	Жовтень 2006 р.		Березень 2010 р.	
цілком так	22,6	53,4	32,6	62,0
скоріше так	30,8		29,4	
скоріше ні	19,9	28,0	20,7	31,0
зовсім ні	8,1		10,3	
важко відповісти	18,6		7,0	

Розподіл відповідей на запитання **“Чи достатньо забезпечений ваш ВНЗ ПІДРУЧНИКАМИ?”** (у %)

	Жовтень 2006 р.		Березень 2010 р.	
цілком так	15,0	46,8	31,8	66,5
скоріше так	31,8		34,7	
скоріше ні	38,0	49,7	23,5	31,3
зовсім ні	11,7		7,8	
важко відповісти	3,5		2,2	

Розподіл відповідей на запитання **“Чи достатньо забезпечений ваш ВНЗ НАВЧАЛЬНИМИ ПОСІБНИКАМИ?”** (у %)

	Жовтень 2006 р.		Березень 2010 р.	
цілком так	17,4	51,8	35,1	72,4
скоріше так	34,4		37,3	
скоріше ні	34,2	42,2	19,3	25,0
зовсім ні	8,0		5,7	
важко відповісти	6,0		2,6	

Розподіл відповідей на запитання **“Чи достатньо забезпечений ваш ВНЗ МЕТОДИЧНИМИ МАТЕРІАЛАМИ?”** (у %)

	Жовтень 2006 р.		Березень 2010 р.	
цілком так	24,7	64,4	41,5	78,4
скоріше так	39,7		36,9	
скоріше ні	21,7	27,6	13,8	18,6
зовсім ні	5,9		4,8	
важко відповісти	8,0		3,0	

Розподіл відповідей на запитання **“Чи є новими і складними для Вас університетські (інститутські) форми навчання і контролю (лекції, семінари, колоквиуми тощо)?”** (у %)

	Жовтень 2006 р.	Березень 2010 р.
так, я досі не можу звикнути до них	17,3	9,1
так, мені було нелегко призвичаїтися до них	31,9	28,9
так, але я досить швидко адаптувався	32,3	41,3
ні, нічого складного в цьому для мене не було	16,3	18,4
важко відповісти	2,2	2,3

Розподіл відповідей на запитання **“Чи вдається Вам ефективно розподіляти час упродовж дня?”** (у %)

	Жовтень 2006 р.	Березень 2010 р.
так, я все і всюди встигаю	29,6	33,6
ні, мені завжди доводиться вибирати: зробити якісь побутові справи чи займатися навчанням	50,7	46,5
ні, я взагалі нічого не встигаю	9,7	10,3
важко відповісти	10,0	9,6

Розподіл відповідей на запитання **“Чи вистачає Вам часу для самостійної роботи, виконання індивідуальних завдань?”** (у %)

	Жовтень 2006 р.		Березень 2010 р.	
цілком вистачає	9,6	41,0	13,5	45,3
скоріше вистачає	31,4		31,8	
скоріше не вистачає	41,7	54,0	39,9	52,2
зовсім не вистачає	12,3		12,3	
важко відповісти	5,0		2,5	

Розподіл відповідей на запитання **“Чи доводилось Вам або Вашим батькам за час, відколи Ви навчаєтесь у ВНЗ, давати гроші або робити подарунки викладачам?”** (у %)

- так, доводилось.....14,3
- ні, не доводилось.....80,3
- важко відповісти, бо про те, що роблять батьки, мені точно не відомо 5,4

Розподіл відповідей на запитання **“Як би Ви вчинили, коли б хтось із викладачів запропонував Вам за певну винагороду допомогти з одержанням бажаної оцінки?”** (у %)

	Жовтень 2006 р.	Березень 2010 р.
скористався б цією пропозицією	27,3	27,8
сам би не скористався, але поінформував би про цю пропозицію знайомих, які в ній зацікавлені	13,9	15,0
сам не скористався б і нікому не порадив би цього робити	22,3	28,6
не лише не скористався б, але й повідомив би про це правоохоронні органи	6,3	5,6
інша думка	5,3	4,0
важко відповісти	24,9	19,0

Розподіл відповідей на запитання “Які з перелічених нижче форм студентського самоврядування запроваджено у Вашому ВНЗ?” (у %)

	Жовтень 2006 р.	Березень 2010 р.
думка студентів враховується при вирішенні питань організації навчального процесу	24,9	33,9
студентські представники беруть участь у роботі Вченої ради ВНЗ	12,8	26,0
студенти мають змогу долучатись до формування переліку курсів за вибором	10,2	17,4
представники студентської групи приймають остаточне рішення щодо надання місць у гуртожитку	9,6	15,6
інше	2,3	1,6
студентського самоврядування у нашому ВНЗ немає	3,3	3,1
важко відповісти	49,5	36,5

Примітка. Сума становить більше 100%, оскільки кількість відповідей респондентів не обмежувалася.

Розподіл відповідей на запитання “Чи вважаєте Ви, що Ваші соціально-побутові умови є достатніми для успішного навчання у ВНЗ?” (у %)

	Жовтень 2006 р.	Березень 2010 р.
так, я проживаю з батьками і маю все необхідне	46,6	39,8
так, я живу в гуртожитку і мої батьки допомагають мені матеріально	26,8	28,0
так, мої батьки здатні сплачувати за квартиру, яку я наймаю, і дають мені гроші на харчування	9,8	12,6
ні, хоч я й живу в гуртожитку, але батьки не можуть мені надсилати стільки грошей, щоб вистачало і на його оплату, і на харчування	6,6	7,7
ні, бо я не отримав місця гуртожитку, як було обіцяно раніше, і мушу наймати житло, що дуже дорого для моєї сім’ї, а тому маю шукати роботу	2,2	3,8
інше	2,9	2,9
важко відповісти	5,1	5,2

Розподіл відповідей на запитання **“Якщо Ви не живете нині в студентському гуртожитку, то чи хотіли б у ньому жити?”** (у %)

цілком так	22,0	40,3
скоріше так	18,3	
скоріше ні	25,1	52,2
зовсім ні	27,1	
важко відповісти	7,5	

Розподіл відповідей на запитання **“Якщо Ви хотіли б жити в студентському гуртожитку, то чим зумовлене Ваше бажання?”** (у %)

- це допомагає в навчанні, можна обмінюватися підручниками, разом готуватися до занять тощо 41,9
- це місце для веселих спільних розваг 18,0
- легше переживати розлуку з рідними, не відчувати себе самотнім 8,6
- там кращі побутові умови порівняно з нинішнім місцем проживання 5,7
- інше 6,4
- важко відповісти..... 19,4

Розподіл відповідей на запитання **“Якщо Ви не живете і не хочете жити в студентському гуртожитку, то чому?”** (у %)

- бо маю кращі побутові умови в іншому помешканні 46,6
- бо в гуртожитку мені заважатимуть сусіди 20,2
- інше 12,0
- важко відповісти.....21,2

Розподіл відповідей на запитання “У зв'язку із вступом до ВНЗ потрібно пристосовуватися до нових умов життя. Оцініть, наскільки легко чи важко для Вас пристосуватися до змін” (у %):

- *умови організації робочого місяця для самостійної навчальної роботи*

	Жовтень 2006 р.		Березень 2010 р.	
зовсім легко	16,1	62,8	22,2	67,6
легко	46,7		45,4	
важко відповісти	20,3		18,2	
важко	15,5	16,9	12,7	14,2
дуже важко	1,4		1,5	

- *побут (інші меблі, побутова техніка)*

	Жовтень 2006 р.		Березень 2010 р.	
зовсім легко	26,4	71,9	27,5	73,7
легко	45,5		46,2	
важко відповісти	12,5		13,3	
важко	13,5	15,6	11,3	13,0
дуже важко	2,1		1,7	

- *санітарно-гігієнічні умови (туалет, душ тощо)*

	Жовтень 2006 р.		Березень 2010 р.	
зовсім легко	22,8	62,3	25,0	63,7
легко	39,5		38,7	
важко відповісти	13,6		15,2	
важко	16,1	24,0	15,3	21,1
дуже важко	7,9		5,8	

- *телекомунікації і зв'язок (радіо, телевізор, комп'ютер, телефон)*

	Жовтень 2006 р.		Березень 2010 р.	
зовсім легко	25,5	66,4	28,2	71,3
легко	40,9		43,1	
важко відповісти	14,3		13,2	
важко	13,5	19,2	12,1	15,5
дуже важко	5,7		3,4	

- *харчування*

	Жовтень 2006 р.		Березень 2010 р.	
зовсім легко	20,8	67,4	26,0	70,8
легко	46,6		44,8	
важко відповісти	12,6		14,8	
важко	15,2	20,1	11,2	14,4
дуже важко	4,9		3,2	

- маршрути (транспорт, магазини, лікарня)*

	Жовтень 2006 р.		Березень 2010 р.	
зовсім легко	20,4	63,2	23,7	64,2
легко	42,8		40,5	
важко відповісти	9,4	27,5	13,4	22,4
важко	20,1		18,0	
дуже важко	7,4		4,4	

- сусіди і стосунки*

	Жовтень 2006 р.		Березень 2010 р.	
зовсім легко	28,6	76,1	28,0	72,9
легко	47,5		44,9	
важко відповісти	13,9	10,1	16,6	10,5
важко	7,7		7,9	
дуже важко	2,4		2,6	

- вимоги адміністрації та обслуговуючого персоналу гуртожитку*

	Жовтень 2006 р.		Березень 2010 р.	
зовсім легко	14,9	52,8	17,6	56,0
легко	37,9		38,4	
важко відповісти	34,1	13,2	30,5	13,5
важко	9,5		9,7	
дуже важко	3,7		3,8	

- режим життя (схеми розподілу часу)*

	Жовтень 2006 р.		Березень 2010 р.	
зовсім легко	11,5	46,1	16,3	48,8
легко	34,6		32,5	
важко відповісти	17,0	36,9	20,8	30,4
важко	29,2		23,8	
дуже важко	7,7		6,6	

- несподіванки і невизначеності*

	Жовтень 2006 р.		Березень 2010 р.	
зовсім легко	11,9	43,6	14,0	46,3
легко	31,7		32,3	
важко відповісти	31,0	25,6	31,5	22,2
важко	21,0		17,9	
дуже важко	4,6		4,3	

- *відсутність інформації і необхідність пошуку шляхів її отримання*

	Жовтень 2006 р.		Березень 2010 р.	
зовсім легко	9,1	38,4	15,5	47,4
легко	29,3		31,9	
важко відповісти	22,5	39,1	28,4	24,2
важко	31,6		19,6	
дуже важко	7,5		4,6	

Розподіл відповідей на запитання *“Хто, на Вашу думку, може найкраще допомогти адаптуватися до нових умов”* (у %):

	Жовтень 2006 р.	Березень 2010 р.
друзі	63,4	62,0
батьки й рідні	56,6	47,7
тільки сам собі	28,1	28,8
викладачі	21,8	20,5
сусіди	13,2	18,5
адміністрація ВНЗ	9,1	10,5
будь-хто, до кого звернешся по допомогу	5,8	4,7
ніхто, не варто звертатися по допомогу	4,9	2,3
важко відповісти	3,9	3,7

Примітка. Сума становить більше 100%, оскільки респонденти мали можливість обирати кілька варіантів відповіді.

РОЗПОДІЛ ВІДПОВІДЕЙ ЗА РЕГІОНАЛЬНОЮ ОЗНАКОЮ

Розподіл відповідей на запитання *“Чим був зумовлений Ваш вибір вищого навчального закладу (ВНЗ), в якому Ви нині навчаєтесь?”* (у %)

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
популярністю закладу	40,5	52,0	51,4	43,2	38,1
порадили батьки	26,9	40,4	31,0	38,1	35,1
географічним розташуванням	17,1	23,5	24,4	16,6	16,0
порадили друзі	13,9	15,8	7,6	16,1	14,5
соціально-побутовими умовами (близько до батьків, забезпечують гуртожитком, можна дешево винаймати квартиру тощо)	9,8	5,7	13,3	10,7	9,3
низькою платою за навчання	4,8	14,4	5,0	10,2	14,0
низьким конкурсом	6,3	7,2	6,2	3,8	5,5
інше	25,6	13,1	25,4	27,1	27,1
важко відповісти	3,8	6,9	4,7	5,6	6,0

Примітка. Сума становить більше 100%, оскільки кількість відповідей респондентів не обмежувалася.

Розподіл відповідей на запитання *“Що визначило вибір Вами даного напрямку підготовки (спеціальності)?”* (у %)

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
інтерес до спеціальності зі шкільних років	48,4	51,1	61,1	53,7	58,4
популярність і престижність спеціальності, насамперед серед молоді	27,5	21,8	29,0	35,4	42,1
конкурентоспроможність на ринку праці	24,4	24,6	25,2	19,9	28,2
порада батьків	15,5	34,7	17,3	24,7	25,4
сімейна традиція	9,5	7,7	7,4	3,8	8,3
порада друзів	3,8	5,5	2,9	4,1	3,0
інше	4,4	5,0	7,1	4,8	7,3
важко відповісти	2,2	4,5	5,0	2,5	1,5

Примітка. Сума становить більше 100%, оскільки кількість відповідей респондентів не обмежувалася.

Розподіл відповідей на запитання *“Минулого літа прийом до ВНЗ здійснювався за сертифікатами зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО). Чи вважаєте Ви сьогодні, що бали, які Ви мали у своєму сертифікаті, були визначені об’єктивно?”* (у %)

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
так (цілком так + скоріше так)	69,7	68,6	85,7	66,2	70,3
ні (скоріше ні + зовсім ні)	22,1	20,3	9,1	21,5	20,9
важко відповісти	8,2	11,1	5,2	12,3	8,8

Розподіл відповідей на запитання *“Чи можете Ви сказати, що під час зовнішнього незалежного оцінювання, в якому Ви брали участь, усі учні виконували тестові завдання самостійно, без будь-чиєї сторонньої допомоги і без шпаргалок?”* (у %)

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
так (цілком так + скоріше так)	46,0	41,1	61,3	44,1	39,7
ні (скоріше ні + зовсім ні)	43,5	53,2	33,3	49,7	55,3
важко відповісти	10,5	5,7	5,5	6,2	5,0

Розподіл відповідей на запитання *“Якщо Ви не можете сказати, що під час ЗНО усі учні виконували тестові завдання самостійно, то яке з перелічених нижче суджень найбільшою мірою відповідає Вашим спостереженням?”* (у % до кількості тих, хто не може сказати, що під час ЗНО усі учні виконували тестові завдання самостійно)

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
під час виконання тестових завдань окремі учні користувалися шпаргалками	38,2	37,6	35,8	36,3	44,8
учні підказували одне одному відповіді на запитання тестів	35,0	29,1	35,8	35,8	32,1
присутні в аудиторії вчителі допомагали окремим учням під час виконання тестових завдань	5,7	15,5	9,7	9,5	7,1
під час проведення ЗНО мало місце все зазначене вище	15,5	15,5	13,4	13,2	12,7
інше	5,6	2,3	5,3	5,2	3,3

Розподіл відповідей на запитання **“Чи допомагали Ви у процесі ЗНО (підказували відповіді) іншим учням?”** (у %)

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
так, допомагав	31,0	46,3	28,8	43,7	30,1
ні, не допомагав	69,0	53,7	71,2	56,3	69,9

Розподіл відповідей на запитання **“А чи можете Ви сказати (якщо бути до кінця відвертим), що виконували всі тестові завдання самостійно, без будь-якої допомоги і допоміжних матеріалів (шпаргалок)?”** (у %)

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
цілком так	74,9	57,0	73,5	68,0	73,3
не зовсім так	20,3	35,2	21,3	24,1	21,2
ні, цього сказати не можу	4,8	7,8	5,2	7,9	5,5

Розподіл відповідей на запитання **“Чи вважаєте Ви, що єдина система зовнішнього незалежного оцінювання має перспективи?”** (у %)

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
так, це ефективний засіб подолання корупції в освіті	19,2	35,0	54,0	25,0	25,2
так, це сприяє підвищенню мотивації учнів щодо здобування знань	19,2	33,0	47,4	25,0	24,7
так, це дає змогу забезпечити рівний доступ до освіти	23,7	22,8	51,9	23,7	25,9
так, це стимулює педагогічні колективи до впровадження новітніх технологій в освітній процес	7,8	12,4	16,8	13,0	11,3
ні, бо тестування – дуже недосконала форма оцінювання знань і нічого доброго з цього не вийде	45,1	21,8	9,7	32,3	42,3
інше	2,8	3,2	3,3	7,4	4,8
важко відповісти	6,0	6,0	2,8	6,9	7,1

Примітка. Сума становить більше 100%, оскільки кількість відповідей респондентів не обмежувалася.

Розподіл відповідей на запитання **“Які форми підготовки до вступу у ВНЗ використовували особисто Ви?”** (у %)

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
готувався до вступу самостійно	48,4	55,5	47,7	52,7	62,6
готувався до вступу з допомогою репетиторів-учителів ЗОШ	37,0	47,0	52,3	49,6	54,8
відвідував підготовчі курси для абітурієнтів при ВНЗ	18,7	17,6	15,9	24,4	28,4
готувався до вступу з допомогою репетиторів-викладачів ВНЗ	13,3	15,1	22,6	19,3	20,1
інше	2,5	1,2	2,4	2,8	2,0

Примітка. Сума становить більше 100%, оскільки кількість відповідей респондентів не обмежувалася.

Розподіл відповідей на запитання **“Яка з перелічених форм підготовки до вступу у ВНЗ є, на Вашу думку, найбільш ефективною?”** (у %)

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
підготовка з допомогою репетиторів-викладачів ВНЗ	24,3	23,3	32,1	25,4	23,0
підготовка з допомогою репетиторів-учителів ЗОШ	22,4	28,3	27,9	24,6	24,0
самостійна підготовка	21,1	28,3	18,6	17,4	22,7
відвідування підготовчих курсів для абітурієнтів при ВНЗ	18,6	11,3	6,0	15,6	10,6
інше	1,9	1,9	3,6	1,8	2,3
важко відповісти	11,7	6,9	11,8	15,2	17,4

Розподіл відповідей на запитання **“Скільки днів Ви витратили на те, щоб подати заяву на вступ та документи до ВНЗ, в якому нині навчаєтесь?”**

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
В середньому	3,4	3,2	3,3	5,0	3,5

Розподіл відповідей на запитання **“До скількох вищих навчальних закладів Ви подавали торік заяву на вступ та документи?”**

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
В середньому	2,5	2,6	2,7	2,6	3,0

Розподіл відповідей на запитання **“Як Ви ставитесь до того, що тепер абітурієнт може паралельно вступати до кількох вищих навчальних закладів?”** (у %)

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
позитивно (цілком позитивно + скоріше позитивно)	75,6	75,9	80,9	84,5	84,8
негативно (скоріше негативно + зовсім негативно)	17,5	20,3	13,3	10,6	10,1
важко відповісти	6,9	3,8	5,8	4,9	5,1

Розподіл відповідей на запитання **“На яку кількість напрямів підготовки Ви подавали заяву на вступ та документи?”**

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
В середньому	3,0	3,5	3,4	3,2	2,9

Розподіл відповідей на запитання **“Чи довелося торік Вашим батькам заради успішного проходження Вами ЗНО та вступу до ВНЗ вдаватися до якихось неофіційних дій?”** (у %)

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
так, довелося викласти потрібним людям чималу суму грошей	1,0	10,4	3,1	3,1	1,0
так, розраховувалися послугою, яка варта великих грошей	1,3	8,6	1,2	1,3	0,5
наскільки мені відомо, хабарів як таких давати не довелося, але допомогли зв'язки із впливовими людьми	5,4	10,4	5,0	4,1	2,2
ні, обійшлося без грошей і сторонньої допомоги	86,9	65,5	85,9	85,7	89,5
інше	1,6	0,8	0,7	2,5	2,8
важко відповісти, мені про це нічого не відомо	3,8	4,3	4,1	3,3	4,0

Розподіл відповідей на запитання **“За що саме довелося Вашим батькам платити або вдаватися до інших неофіційних дій, перелічених у попередньому запитанні?”** (у % серед тих, чиїм батькам довелося вдаватися до неофіційних дій)

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
безпосередньо за саме зарахування до ВНЗ (крім внесення офіційної плати за контрактом)	20,0	45,0	28,6	42,9	46,2
за документи, що давали право на зарахування поза конкурсом або першочергове зарахування до ВНЗ	30,0	10,0	8,6	21,4	7,7
за те, щоб підвищити набрані бали у сертифікаті ЗНО	35,0	5,0	8,6	10,7	0,0
за інше	5,0	5,0	17,1	14,3	23,1
важко відповісти, точно не знаю	10,0	35,0	37,1	21,4	23,0

Примітка. Сума становить більше 100%, оскільки кількість відповідей респондентів не обмежувалася.

Розподіл відповідей на запитання *“Як, на Вашу думку, порівняно з попередніми роками змінилася ситуація з хабарництвом під час останньої вступної кампанії до вищих навчальних закладів?”* (у %)

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
остання вступна кампанія пройшла фактично без випадків хабарництва	15,9	15,7	22,0	16,7	7,6
випадки хабарництва були, але їх стало значно менше	25,3	37,1	44,9	35,1	35,3
хабарі під час останньої вступної кампанії брали так само, як і раніше	14,9	21,1	8,2	16,2	22,4
під час останньої вступної кампанії хабарництво розквітло ще більше	7,8	10,7	5,4	8,0	6,7
інша думка	1,7	1,5	5,6	3,6	3,2
важко відповісти	34,5	14,0	14,0	20,6	24,8

Примітка. Сума становить більше 100%, оскільки респонденти мали можливість обирати кілька варіантів відповіді.

Розподіл відповідей на запитання *“Як відомо, під час минулорічної вступної кампанії до ВНЗ виникало чимало проблем, що бурхливо обговорювались у засобах масової інформації та серед громадян. Які із цих проблем особисто Ви вважаєте найсуттєвішими?”* (у %)

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
надмірна кількість абітурієнтів-пільговиків	67,4	52,9	74,1	59,9	69,5
фальсифікація довідок, що давали право на вступ до ВНЗ на пільгових умовах	32,9	40,0	49,9	42,2	49,5
вступ до ВНЗ “випадкових” студентів, які керувалися не покликанням, а прагненням потрапити бодай у якийсь вищий навчальний заклад, аби вчитися за державний кошт	28,4	21,1	25,9	26,6	27,9
недостатня поінформованість абітурієнта про його реальні шанси на етапі прийняття рішення про зарахування до ВНЗ, що іноді змушувало абітурієнтів з кращими балами подавати оригінали документів туди, де вони гарантовано проходили на бюджетну форму навчання, а не до престижніших ВНЗ	12,6	26,6	18,7	22,9	22,6

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
практично цілковита відсутність переваг при вступі до ВНЗ практично цілковита відсутність переваг при вступі до ВНЗ у випускників загальноосвітніх шкіл, нагороджених золотими та срібними медалями	21,0	20,8	17,5	21,4	21,1
штучно роздуті конкурси через необмежене право абітурієнта подавати документи до будь-якої кількості ВНЗ на будь-яку кількість спеціальностей	16,8	19,6	23,5	19,0	19,8
неможливість лише на основі ЗНО виявити здібності та вміння, необхідні для оволодіння тією чи іншою професією	18,4	18,9	8,2	25,5	22,8
непродуманість у деяких ВНЗ переліку предметів, з яких треба було мати сертифікат з тестування (наприклад, математика у ВНЗ художнього спрямування)	12,9	15,4	14,2	20,8	20,6
неврахування навчальних досягнень абітурієнта, відображених в атестаті про закінчення загальноосвітньої школи	16,5	16,6	12,2	18,8	19,3
недопущення деякими ВНЗ громадських організацій до контролю за проведенням вступної компанії	3,9	6,5	2,2	3,7	2,8
інше	0,0	3,7	1,2	1,6	1,3
важко відповісти	4,8	5,0	4,1	6,0	4,1

Примітка. Сума становить більше 100%, оскільки респонденти мали можливість обирати кілька варіантів відповіді.

Розподіл відповідей на запитання *“Новопризначене керівництво гуманітарного блоку уряду (В. Семиноженко, Д. Табачник) виступило з ініціативою запровадити цього року такий порядок зарахування до ВНЗ, який передбачає врахування трьох складових – результатів ЗНО, середнього балу шкільного атестату та оцінок, отриманих абітурієнтом на вступних іспитах до ВНЗ. Чи схвалюєте Ви цю ініціативу?”* (у %)

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
схвалюю (цілком схвалюю + скоріше схвалюю, ніж не схвалюю)	55,9	39,2	22,8	49,1	39,2
не схвалюю (скоріше не схвалюю, ніж схвалюю + зовсім не схвалюю)	34,0	55,6	66,6	38,1	48,5
мені це байдуже	3,8	2,2	3,8	6,1	5,0
важко відповісти	6,3	3,0	6,8	6,7	7,3

Розподіл відповідей на запитання **“Чи згодні Ви з людьми, які вважають, що реалізація ініціативи міністра призведе до повернення корупційної схеми вступу до ВНЗ?”** (у %)

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
згоден	24,7	43,9	57,6	36,1	42,6
не згоден	43,0	25,6	21,1	31,4	24,1
важко відповісти	32,3	30,5	21,3	32,5	33,3

Розподіл відповідей на запитання **“Чи згодні Ви з людьми, які вважають, що реалізація ініціативи міністра спричинить перевантаження абітурієнтів і негативно позначиться на їхньому здоров’ї, оскільки їм доведеться впродовж двох місяців фактично тричі скласти іспити?”** (у %)

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
згоден	50,3	60,0	77,3	66,6	71,0
не згоден	31,4	18,9	16,0	18,6	15,1
важко відповісти	18,3	21,1	6,7	14,8	13,9

Розподіл відповідей на запитання **“Останнім часом висловлюються також пропозиції надати право обирати спосіб вступу до ВНЗ самому абітурієнту – подавати сертифікат ЗНО або ж скласти вступні іспити. Чи підтримуєте Ви ці пропозиції?”** (у %)

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
підтримую (цілком підтримую + скоріше підтримую, ніж не підтримую)	70,2	56,6	46,1	66,2	64,9
не підтримую (скоріше не підтримую, ніж підтримую + зовсім не підтримую)	22,9	40,2	43,7	26,7	27,5
мені це байдуже	2,5	2,0	4,0	3,8	3,0
важко відповісти	4,4	1,2	6,2	3,3	4,6

Розподіл відповідей на запитання “*А як вважаєте особисто Ви, яким чином найдоцільніше здійснювати в подальшому прийом до ВНЗ?*” (у %)

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
за результатами ЗНО з урахуванням середнього балу шкільного атестату	22,9	32,8	29,0	32,9	35,2
лише за результатами ЗНО	15,6	24,6	38,7	18,6	13,4
за схемою, що дає право абітурієнту подавати сертифікат ЗНО або ж скласти вступні іспити	24,7	15,1	15,4	22,7	24,6
за результатами вступних іспитів, які проводить сам ВНЗ	16,2	15,1	7,4	8,4	12,4
за схемою, що передбачає врахування трьох складових – результатів ЗНО, середнього балу шкільного атестату та оцінок, отриманих на вступних іспитах	14,9	10,4	4,5	11,2	9,6
важко відповісти	5,7	2,0	5,0	6,2	4,8

Розподіл відповідей на запитання “*Чи виправдало навчання у ВНЗ ті сподівання, які Ви поклали на нього, коли ще не були студентом?*” (у %)

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
так (цілком так + скоріше так)	79,4	75,6	83,3	84,0	76,7
ні (скоріше ні + зовсім ні)	12,7	19,9	9,1	11,2	17,2
важко відповісти	7,9	4,5	7,6	4,8	6,1

Розподіл відповідей на запитання “*Чи достатньо забезпечений ваш ВНЗ АУДИТОРІЯМИ?*” (у %)

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
так (цілком так + скоріше так)	90,5	77,9	90,0	90,5	84,6
ні (скоріше ні + зовсім ні)	8,9	20,1	8,3	9,0	14,4
важко відповісти	0,6	2,0	1,7	0,5	1,0

Розподіл відповідей на запитання **“Чи достатньо забезпечений ваш ВНЗ КОМП’ЮТЕРАМИ?”** (у %)

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
так (цілком так + скоріше так)	78,6	67,4	76,8	65,3	72,2
ні (скоріше ні + зовсім ні)	18,9	29,6	16,8	28,3	20,0
важко відповісти	2,5	3,0	6,4	6,4	7,8

Розподіл відповідей на запитання **“Чи достатньо забезпечений ваш ВНЗ ВИХОДОМ В ІНТЕРНЕТ?”** (у %)

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
так (цілком так + скоріше так)	68,5	66,8	66,8	49,9	58,0
ні (скоріше ні + зовсім ні)	26,4	29,9	25,4	42,5	31,1
важко відповісти	5,1	3,3	7,8	7,6	10,9

Розподіл відповідей на запитання **“Чи достатньо забезпечений ваш ВНЗ ПІДРУЧНИКАМИ?”** (у %)

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
так (цілком так + скоріше так)	72,0	58,2	73,6	73,2	57,5
ні (скоріше ні + зовсім ні)	24,1	39,6	23,6	25,2	41,2
важко відповісти	3,9	2,2	2,8	1,6	1,3

Розподіл відповідей на запитання **“Чи достатньо забезпечений ваш ВНЗ НАВЧАЛЬНИМИ ПОСІБНИКАМИ?”** (у %)

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
так (цілком так + скоріше так)	79,9	61,6	75,4	76,6	70,7
ні (скоріше ні + зовсім ні)	17,2	34,4	21,9	21,6	28,0
важко відповісти	2,9	4,0	2,7	1,8	1,3

Розподіл відповідей на запитання **“Чи достатньо забезпечений ваш ВНЗ МЕТОДИЧНИМИ МАТЕРІАЛАМИ?”** (у %)

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
так (цілком так + скоріше так)	85,1	66,9	82,1	80,1	80,0
ні (скоріше ні + зовсім ні)	13,0	28,9	13,5	18,6	18,0
важко відповісти	1,9	4,2	4,4	1,3	2,0

Розподіл відповідей на запитання **“Чи є новими і складними для Вас університетські (інститутські) форми навчання і контролю (лекції, семінари, колоквиуми тощо)?”** (у %)

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
так, я досі не можу звикнути до них	8,5	11,4	7,9	9,5	8,5
так, мені було нелегко призвичаїтися до них	30,1	28,3	31,0	25,6	30,2
так, але я досить швидко адаптувався	39,6	37,0	42,6	42,5	44,0
ні, нічого складного в цьому для мене не було	19,6	20,1	15,5	20,7	16,3
важко відповісти	2,2	3,2	3,0	1,7	1,0

Розподіл відповідей на запитання **“Чи вдається Вам ефективно розподіляти час упродовж дня?”** (у %)

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
так, я все і всюди встигаю	41,1	28,3	36,6	36,1	25,9
ні, мені завжди доводиться вибирати: зробити якісь побутові справи чи займатися навчанням	40,5	46,2	45,8	45,1	53,9
ні, я взагалі нічого не встигаю	8,9	13,4	7,1	9,9	12,1
важко відповісти	9,5	12,1	10,5	8,9	8,1

Розподіл відповідей на запитання *“Чи вистачає Вам часу для самостійної роботи, виконання індивідуальних завдань?”* (у %)

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
вистачає (цілком вистачає + скоріше вистачає)	57,7	39,7	46,2	48,1	36,9
не вистачає (скоріше не вистачає + зовсім не вистачає)	40,1	55,3	52,0	50,4	60,6
важко відповісти	2,2	5,0	1,8	1,5	2,5

Розподіл відповідей на запитання *“Чи доводилось Вам або Вашим батькам за час, відколи Ви навчаєтесь у ВНЗ, давати гроші або робити подарунки викладачам?”* (у %)

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
так, доводилось	12,6	21,8	14,9	9,4	12,1
ні, не доводилось	82,0	67,5	79,6	88,6	83,8
важко відповісти, бо про те, що роблять батьки, мені точно не відомо	5,4	10,7	5,5	2,0	4,1

Розподіл відповідей на запитання *“Як би Ви вчинили, коли б хтось із викладачів запропонував Вам за певну винагороду допомогти з одержанням бажаної оцінки?”* (у %)

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
скористався б цією пропозицією	28,4	28,9	23,2	24,7	33,3
сам би не скористався, але поінформував би про цю пропозицію знайомих, які в ній зацікавлені	13,1	19,6	12,2	15,6	15,2
сам не скористався б і нікому не порадив би цього робити	23,3	27,9	36,3	30,9	23,2
не лише не скористався б, але й повідомив би про це правоохоронні органи	5,8	5,0	5,3	6,6	5,6
інша думка	3,5	2,5	4,5	4,3	5,3
важко відповісти	25,9	16,1	18,5	17,9	17,4

Розподіл відповідей на запитання “Які з перелічених нижче форм студентського самоврядування запроваджено у Вашому ВНЗ?” (у %)

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
думка студентів враховується при вирішенні питань організації навчального процесу	34,4	32,6	36,5	34,6	30,8
студентські представники беруть участь у роботі Вченої ради ВНЗ	32,8	16,4	32,6	23,0	26,1
студенти мають змогу долучатись до формування переліку курсів за вибором	14,3	21,6	25,8	12,1	12,3
представники студентської групи приймають остаточне рішення щодо надання місць у гуртожитку	21,3	12,2	17,5	18,1	44,5
інше	1,3	1,2	1,5	1,8	2,1
студентського самоврядування у нашому ВНЗ немає	2,6	1,2	2,4	3,9	4,4
важко відповісти	39,5	32,8	31,1	37,2	41,8

Примітка. Сума становить більше 100%, оскільки кількість відповідей респондентів не обмежувалася.

Розподіл відповідей на запитання “Чи вважаєте Ви, що Ваші соціально-побутові умови є достатніми для успішного навчання у ВНЗ” (у %)

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
так, я проживаю з батьками і маю все необхідне	48,6	39,2	31,0	43,7	37,9
так, я живу в гуртожитку і мої батьки допомагають мені матеріально	20,6	24,9	39,6	22,5	31,3
так, мої батьки здатні сплачувати за квартиру, яку я наймаю, і дають мені гроші на харчування	11,1	16,0	12,9	9,7	11,4
ні, хоч я й живу в гуртожитку, але батьки не можуть мені надсилати стільки грошей, щоб вистачало і на його оплату, і на харчування	8,6	5,2	6,7	9,5	9,3
ні, бо я не отримав місця гуртожитку, як було обіцяно раніше, і мушу наймати житло, що дуже дорого для моєї сім'ї, а тому маю шукати роботу	1,9	5,7	4,5	4,9	1,8
інше	3,2	3,2	1,9	3,8	2,3
важко відповісти	6,0	5,8	3,4	5,9	6,0

Розподіл відповідей на запитання **“Якщо Ви не живете нині в студентському гуртожитку, то чи хотіли б у ньому жити?”** (у %)

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
так (цілком так + скоріше так)	30,4	47,1	54,3	35,9	30,4
ні (скоріше ні + зовсім ні)	59,7	45,2	37,3	59,7	61,4
важко відповісти	9,9	7,7	8,4	4,4	8,2

Розподіл відповідей на запитання **“Якщо Ви хотіли б жити в студентському гуртожитку, то чим зумовлене Ваше бажання?”** (у %)

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
це допомагає в навчанні, можна обмінюватися підручниками, разом готуватися до занять тощо	40,3	31,5	54,7	39,1	43,8
це місце для веселих спільних розваг	20,4	18,4	14,9	17,6	21,0
легше переживати розлуку з рідними, не відчувати себе самотнім	6,6	16,0	6,6	5,0	8,1
там кращі побутові умови порівняно з нинішнім місцем проживання	4,3	12,2	4,0	4,3	2,6
інше	7,1	4,8	5,2	8,3	7,0
важко відповісти	21,3	17,1	14,6	25,7	17,5

Розподіл відповідей на запитання **“Якщо Ви не живете і не хочете жити в студентському гуртожитку, то чому?”** (у %)

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
бо маю кращі побутові умови в іншому помешканні	50,2	43,7	33,2	52,1	53,2
бо в гуртожитку мені заважатимуть сусіди	21,4	20,7	23,3	15,6	20,5
інше	6,6	16,4	13,0	11,4	11,5
важко відповісти	21,8	19,2	30,5	20,9	14,8

Розподіл відповідей на запитання “У зв'язку із вступом до ВНЗ потрібно пристосовуватися до нових умов життя. Оцініть, наскільки легко чи важко для Вас пристосуватися до змін” (у %):

- *умови організації робочого місця для самостійної навчальної роботи*

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
легко (зовсім легко + легко)	77,2	60,8	69,2	69,3	62,7
важко відповісти	15,2	26,4	15,6	16,4	18,0
важко (важко + дуже важко)	7,6	12,8	15,2	14,3	19,3

- *побут (інші меблі, побутова техніка)*

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
легко (зовсім легко + легко)	80,5	62,1	77,1	77,5	72,4
важко відповісти	10,6	25,1	9,5	9,9	10,1
важко (важко + дуже важко)	8,9	12,8	13,4	12,6	17,5

- *санітарно-гігієнічні умови (туалет, душ тощо)*

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
легко (зовсім легко + легко)	67,6	58,3	67,8	64,2	60,1
важко відповісти	14,9	24,2	12,2	13,7	11,4
важко (важко + дуже важко)	17,5	17,5	20,0	22,1	28,5

- *телекомунікації і зв'язок (радіо, телевізор, комп'ютер, телефон)*

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
легко (зовсім легко + легко)	76,3	66,7	70,4	75,1	70,2
важко відповісти	12,7	19,7	9,2	13,2	9,8
важко (важко + дуже важко)	11,0	13,6	20,4	11,7	20,0

- харчування

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
легко (зовсім легко + легко)	75,3	62,5	72,0	76,9	69,0
важко відповісти	14,7	22,8	13,7	11,6	10,3
важко (важко + дуже важко)	10,0	14,7	14,3	11,5	20,7

- маршрути (транспорт, магазини, лікарня)

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
легко (зовсім легко + легко)	71,1	57,1	67,2	64,9	62,1
важко відповісти	12,3	20,1	12,8	11,1	10,6
важко (важко + дуже важко)	16,6	22,8	20,0	24,0	27,3

- сусіди і стосунки

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
легко (зовсім легко + легко)	77,0	61,7	79,0	74,6	72,9
важко відповісти	13,2	27,5	11,4	14,8	15,0
важко (важко + дуже важко)	9,8	10,8	9,6	10,6	12,1

- вимоги адміністрації та обслуговуючого персоналу гуртожитку

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
легко (зовсім легко + легко)	59,3	49,0	58,2	59,9	57,3
важко відповісти	29,1	39,5	25,8	28,3	27,3
важко (важко + дуже важко)	11,6	11,5	16,0	11,8	15,4

- *режим життя (схеми розподілу часу)*

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
легко (зовсім легко + легко)	57,9	45,2	53,2	49,9	38,3
важко відповісти	20,2	27,7	18,5	19,1	18,5
важко (важко + дуже важко)	21,9	27,1	28,3	31,0	43,2

- *несподіванки і невизначеності*

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
легко (зовсім легко + легко)	46,7	43,4	55,3	48,6	38,6
важко відповісти	32,9	34,9	27,1	29,5	32,5
важко (важко + дуже важко)	20,4	21,7	17,6	21,9	28,9

- *відсутність інформації і необхідність пошуку шляхів її отримання*

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
легко (зовсім легко + легко)	59,3	43,8	50,8	50,0	35,8
важко відповісти	25,3	35,1	23,3	26,5	31,2
важко (важко + дуже важко)	15,4	21,1	25,9	23,5	33,0

Розподіл відповідей на запитання “*Хто, на Вашу думку, може найкраще допомогти адаптуватися до нових умов?*” (у %)

	Донецьк	Київ	Львівська область	Одеса	Харків
друзі	62,7	58,1	61,6	63,9	65,6
батьки й рідні	48,2	46,1	40,2	50,6	53,3
тільки сам собі	25,4	29,9	30,4	24,8	33,9
викладачі	22,5	20,5	22,1	19,2	19,4
сусіди	18,7	16,2	15,8	18,7	21,7
адміністрація ВНЗ	11,3	8,7	14,4	11,0	7,2
будь-хто, до кого звернешся по допомогу	5,5	3,2	6,1	6,4	3,1
ніхто, не варто звертатися по допомогу	1,6	1,8	3,4	1,8	2,6
важко відповісти	3,5	6,2	2,9	2,3	2,6

Примітка. Сума становить більше 100%, оскільки респонденти мали можливість обирати кілька варіантів відповіді.

РОЗПОДІЛ ВІДПОВІДЕЙ ЗА ОЗНАКОЮ “ПРОФІЛЬ ВНЗ”

Розподіл відповідей на запитання “*Чим був зумовлений Ваш вибір вищого навчального закладу (ВНЗ), в якому Ви нині навчаєтесь?*” (у %)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
популярністю закладу	53,1	43,2	42,3	24,2	58,6	41,8
порадили батьки	37,4	46,7	23,6	34,4	29,1	20,3
географічним розташуванням	20,7	23,9	16,6	19,6	19,8	24,1
порадили друзі	13,4	15,7	4,7	13,7	15,0	31,7
соціально-побутовими умовами (близько до батьків, забезпечують гуртожитком, можна дешево винаймати квартиру тощо)	9,7	12,4	7,6	12,6	11,4	6,3
низькою платою за навчання	4,4	18,3	2,3	18,0	4,8	16,5
низьким конкурсом	4,9	8,6	0,3	9,1	4,5	12,7
інше	23,8	11,7	37,9	23,9	21,9	17,7
важко відповісти	4,2	4,1	7,6	8,1	5,1	5,1

Примітка. Сума становить більше 100%, оскільки кількість відповідей респондентів не обмежувалася.

Розподіл відповідей на запитання “*Що визначило вибір Вами даного напрямку підготовки (спеціальності)?*” (у %)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
інтерес до спеціальності зі шкільних років	57,2	42,5	66,5	63,6	49,6	53,2
популярність і престижність спеціальності, насамперед серед молоді	30,0	42,2	18,1	27,3	33,3	49,4
конкурентоспроможність на ринку праці	17,7	32,6	16,0	16,3	38,4	31,7
порада батьків	23,2	30,3	17,5	27,0	21,0	19,0
сімейна традиція	4,4	6,4	10,8	6,2	9,9	6,3
порада друзів	3,3	5,9	2,3	2,4	5,1	3,8
інше	7,5	4,1	6,1	5,9	5,4	2,5
важко відповісти	3,3	3,6	3,2	1,6	4,2	0,0

Примітка. Сума становить більше 100%, оскільки кількість відповідей респондентів не обмежувалася.

Розподіл відповідей на запитання *“Минулого літа прийом до ВНЗ здійснювався за сертифікатами зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО). Чи вважаєте Ви сьогодні, що бали, які Ви мали у своєму сертифікаті, були визначені об’єктивно?”* (у %)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
так (цілком так + скоріше так)	75,6	73,4	72,5	68,3	71,2	74,4
ні (скоріше ні + зовсім ні)	16,3	15,5	22,8	17,6	20,0	20,5
важко відповісти	8,1	11,1	4,7	14,1	8,8	5,1

Розподіл відповідей на запитання *“Чи можете Ви сказати, що під час зовнішнього незалежного оцінювання, в якому Ви брали участь, усі учні виконували тестові завдання самостійно, без будь-якої сторонньої допомоги і без шпаргалок?”* (у %)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
так (цілком так + скоріше так)	46,4	43,3	48,3	48,1	49,1	44,9
ні (скоріше ні + зовсім ні)	48,1	48,4	43,6	46,0	46,7	50,0
важко відповісти	5,5	8,3	8,1	5,9	4,2	5,1

Розподіл відповідей на запитання *“Якщо Ви не можете сказати, що під час ЗНО усі учні виконували тестові завдання самостійно, то яке з перелічених нижче суджень найбільшою мірою відповідає Вашим спостереженням?”* (у % до кількості тих, хто не може сказати, що під час ЗНО усі учні виконували тестові завдання самостійно)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
під час виконання тестових завдань окремі учні користувалися шпаргалками	37,0	36,0	45,2	39,0	38,3	30,0
учні підказували одне одному відповіді на запитання тестів	31,8	34,4	26,7	41,5	32,9	30,0
присутні в аудиторії вчителі допомагали окремим учням під час виконання тестових завдань	10,9	10,2	6,2	7,3	12,8	13,3
під час проведення ЗНО мало місце все зазначене вище	15,6	14,0	17,8	7,9	13,4	20,0
інше	4,7	5,4	4,1	4,3	2,6	6,7

Розподіл відповідей на запитання “*Чи допомагали Ви у процесі ЗНО (підказували відповіді) іншим учням?*” (у %)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
так, допомагав	35,3	40,7	32,8	29,6	42,9	30,8
ні, не допомагав	64,7	59,3	67,2	70,4	57,1	69,2

Розподіл відповідей на запитання “*А чи можете Ви сказати (якщо бути до кінця відвертим), що виконували всі тестові завдання самостійно, без будь-якої допомоги і допоміжних матеріалів (шпаргалок)?*” (у %)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
цілком так	69,3	66,8	73,1	73,4	63,6	79,8
не зовсім так	24,3	26,8	21,0	21,3	29,8	12,7
ні, цього сказати не можу	6,4	6,4	5,9	5,3	6,6	7,5

Розподіл відповідей на запитання “*Чи вважаєте Ви, що єдина система зовнішнього незалежного оцінювання має перспективи?*” (у %)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
так, це ефективний засіб подолання корупції в освіті	34,2	29,9	38,1	24,2	37,8	26,9
так, це сприяє підвищенню мотивації учнів щодо здобування знань	34,4	32,5	27,0	26,9	30,2	32,1
так, це дає змогу забезпечити рівний доступ до освіти	29,4	32,7	31,7	30,3	29,6	26,9
так, це стимулює педагогічні колективи до впровадження новітніх технологій в освітній процес	11,8	13,8	11,1	12,2	15,7	10,3
ні, бо тестування – дуже недосконала форма оцінювання знань і нічого доброго з цього не вийде	28,3	29,4	34,3	33,8	25,7	39,7
інше	4,6	6,1	2,9	3,2	5,1	5,1
важко відповісти	5,0	4,6	5,8	6,7	7,6	0

Примітка. Сума становить більше 100%, оскільки кількість відповідей респондентів не обмежувалася.

Розподіл відповідей на запитання **“Які форми підготовки до вступу у ВНЗ використовували особисто Ви?”** (у %)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
готувався до вступу самостійно	53,5	57,3	47,7	56,8	51,7	62,0
готувався до вступу з допомогою репетиторів-учителів ЗОШ	44,5	51,9	53,5	54,1	41,1	41,8
відвідував підготовчі курси для абітурієнтів при ВНЗ	24,5	17,3	16,0	21,6	25,7	26,6
готувався до вступу з допомогою репетиторів-викладачів ВНЗ	22,9	18,8	20,1	16,0	13,9	11,4
інше	2,4	2,0	1,5	0,3	5,1	0,0

Примітка. Сума становить більше 100%, оскільки кількість відповідей респондентів не обмежувалася.

Розподіл відповідей на запитання **“Яка з перелічених форм підготовки до вступу у ВНЗ є, на Вашу думку, найбільш ефективною?”** (у %)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
підготовка з допомогою репетиторів-викладачів ВНЗ	30,7	22,6	28,1	25,9	23,6	15,2
підготовка з допомогою репетиторів-учителів ЗОШ	18,3	25,4	29,5	28,3	28,5	20,3
самостійна підготовка	24,9	21,5	16,7	18,9	24,6	17,7
відвідування підготовчих курсів для абітурієнтів при ВНЗ	13,0	12,1	7,3	12,3	10,9	22,8
інше	3,1	1,5	4,1	0,3	2,7	1,3
важко відповісти	9,9	16,9	14,3	14,4	9,7	22,8

Розподіл відповідей на запитання **“Скільки днів Ви витратили на те, щоб подати заяву на вступ та документи до ВНЗ, в якому нині навчаєтесь?”** (у %)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
В середньому	3,6	3,9	3,2	3,3	4,1	4,4

Розподіл відповідей на запитання **“До скількох вищих навчальних закладів Ви подавали торік заяву на вступ та документи?”** (у %)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
В середньому	2,4	3,0	2,8	2,5	2,7	2,7

Розподіл відповідей на запитання **“Як Ви ставитесь до того, що тепер абітурієнт може паралельно вступати до кількох вищих навчальних закладів?”** (у %)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
позитивно (цілком позитивно + скоріше позитивно)	82,4	84,7	75,5	82,1	76,2	84,8
негативно (скоріше негативно + зовсім негативно)	13,8	10,6	17,0	13,6	16,8	12,7
важко відповісти	3,8	4,7	7,5	4,3	7,0	2,5

Розподіл відповідей на запитання **“На яку кількість напрямів підготовки Ви подавали заяву на вступ та документи?”** (у %)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
В середньому	3,0	3,5	3,4	2,7	3,7	2,7

Розподіл відповідей на запитання **“Чи довелося торік Вашим батькам заради успішного проходження Вами ЗНО та вступу до ВНЗ вдаватися до якихось неофіційних дій?”** (у %)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
так, довелося викласти потрібним людям чималу суму грошей	6,2	1,6	1,2	2,4	7,6	1,3
так, розраховалися послугою, яка варта великих грошей	2,7	1,6	1,8	2,7	5,1	0
наскільки мені відомо, хабарів як таких давати не довелося, але допомогли зв'язки із впливовими людьми	7,1	5,7	4,7	4,3	4,5	5,2
ні, обійшлося без грошей і сторонньої допомоги	79,7	84,2	83,9	85,1	78,9	90,9
інше	1,1	2,6	1,4	1,5	1,8	1,3
важко відповісти, мені про це нічого не відомо	3,2	4,3	7,0	4,0	2,1	1,3

Розподіл відповідей на запитання **“За що саме довелося Вашим батькам платити або вдаватися до інших неофіційних дій, перелічених у попередньому запитанні?”** (у % серед тих, чиїм батькам довелося вдаватися до неофіційних дій)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
безпосередньо за саме зарахування до ВНЗ (крім внесення офіційної плати за контрактом)	44,4	45,8	36,0	50,0	3,9	50,0
за документи, що давали право на зарахування поза конкурсом або першочергове зарахування до ВНЗ	11,1	20,8	12,0	14,3	23,1	0,0
за те, щоб підвищити набрані бали у сертифікаті ЗНО	14,8	4,2	20,0	0,0	19,2	0,0
за інше	7,4	8,3	16,0	21,4	15,4	50,0
важко відповісти, точно не знаю	22,2	33,3	16,0	14,3	38,5	0,0

Примітка. Сума становить більше 100%, оскільки кількість відповідей респондентів не обмежувалася.

Розподіл відповідей на запитання “Як, на Вашу думку, порівняно з попередніми роками змінилася ситуація з хабарництвом під час останньої вступної кампанії до вищих навчальних закладів?” (у %)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
остання вступна кампанія пройшла фактично без випадків хабарництва	15,7	14,9	15,0	16,9	17,0	10,5
випадки хабарництва були, але їх стало значно менше	35,8	39,0	33,6	34,6	39,8	25,0
хабарі під час останньої вступної кампанії брали так само, як і раніше	18,3	13,0	15,3	20,9	16,1	21,1
під час останньої вступної кампанії хабарництво розквітло ще більше	8,2	5,6	10,6	4,1	9,2	9,2
інша думка	4,5	3,5	3,4	3,5	1,3	1,3
важко відповісти	17,6	24,1	22,1	20,1	16,7	32,9

Примітка. Сума становить більше 100%, оскільки респонденти мали можливість обрати кілька варіантів відповіді.

Розподіл відповідей на запитання *“Як відомо, під час минулорічної вступної кампанії до ВНЗ виникало чимало проблем, що бурхливо обговорювались у засобах масової інформації та серед громадян. Які із цих проблем особисто Ви вважаєте найсуттєвішими?”* (у %)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
надмірна кількість абітурієнтів-пільговиків	63,9	63,6	77,1	60,1	61,3	60,5
фальсифікація довідок, що давали право на вступ до ВНЗ на пільгових умовах	48,1	41,0	47,8	38,6	43,9	39,5
вступ до ВНЗ “випадкових” студентів, які керувалися не покликанням, а прагненням потрапити бодай у якийсь вищий навчальний заклад, аби вчитися за державний кошт	21,4	33,3	25,8	25,0	22,9	22,4
недостатня поінформованість абітурієнта про його реальні шанси на етапі прийняття рішення про зарахування до ВНЗ, що іноді змушувало абітурієнтів з кращими балами подавати оригінали документів туди, де вони гарантовано проходили на бюджетну форму навчання, а не до престижніших ВНЗ	21,8	19,5	14,7	25,0	24,7	21,1
практично цілковита відсутність переваг при вступі до ВНЗ у випускників загальноосвітніх шкіл, нагороджених золотими та срібними медалями	20,7	18,2	24,3	19,6	17,7	23,7
штучно роздуті конкурси через необмежене право абітурієнта подавати документи до будь-якої кількості ВНЗ на будь-яку кількість спеціальностей	23,4	22,1	15,8	14,7	22,0	19,7
неможливість лише на основі ЗНО виявити здібності та вміння, необхідні для оволодіння тією чи іншою професією	18,5	16,2	14,1	24,5	18,6	26,3
непродуманість у деяких ВНЗ переліку предметів, з яких треба було мати сертифікат з тестування (наприклад, математика у ВНЗ художнього спрямування)	18,5	16,2	12,0	19,6	16,2	25,0
неврахування навчальних досягнень абітурієнта, відображених в атестаті про закінчення загальноосвітньої школи	20,3	17,2	10,6	21,5	13,7	17,1
недопущення деякими ВНЗ громадських організацій до контролю за проведенням вступної кампанії	4,0	3,6	3,2	3,3	4,6	4,0
інше	2,5	1,3	0,3	1,4	2,7	0
важко відповісти	5,6	5,9	2,9	4,1	4,9	1,3

Примітка. Сума становить більше 100%, оскільки респонденти мали можливість обирати кілька варіантів відповіді.

Розподіл відповідей на запитання *“Новопризначене керівництво гуманітарного блоку уряду (В. Семиноженко, Д. Табачник) виступило з ініціативою запровадити цього року такий порядок зарахування до ВНЗ, який передбачає врахування трьох складових – результатів ЗНО, середнього балу шкільного атестату та оцінок, отриманих абітурієнтом на вступних іспитах до ВНЗ. Чи схвалюєте Ви цю ініціативу?”* (у %)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
схвалюю (цілком схвалюю + скоріше схвалюю, ніж не схвалюю)	38,9	45,4	36,5	48,4	34,3	33,8
не схвалюю (скоріше не схвалюю, ніж схвалюю + зовсім не схвалюю)	51,4	41,6	56,9	41,8	54,2	55,8
мені це байдуже	3,5	3,1	3,5	5,3	6,9	2,6
важко відповісти	6,2	9,9	3,1	4,5	4,6	7,8

Розподіл відповідей на запитання *“Чи згодні Ви з людьми, які вважають, що реалізація ініціативи міністра призведе до повернення корупційної схеми вступу до ВНЗ?”* (у %)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
згоден	45,7	34,1	47,2	37,0	46,8	29,5
не згоден	26,2	33,3	27,7	25,7	26,4	33,3
важко відповісти	28,1	32,6	25,1	37,3	26,8	37,2

Розподіл відповідей на запитання *“Чи згодні Ви з людьми, які вважають, що реалізація ініціативи міністра спричинить перевантаження абітурієнтів і негативно позначиться на їхньому здоров’ї, оскільки їм доведеться впродовж двох місяців фактично тричі складати іспити?”* (у %)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
згоден	70,1	61,8	67,9	64,5	62,9	68,8
не згоден	16,2	24,2	17,8	19,1	21,9	19,5
важко відповісти	13,7	14,0	14,3	16,4	15,2	11,7

Розподіл відповідей на запитання *“Останнім часом висловлюються також пропозиції надати право обирати спосіб вступу до ВНЗ самому абітурієнту – подавати сертифікат ЗНО або ж скласти вступні іспити. Чи підтримуєте Ви ці пропозиції?”* (у %)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
підтримую (цілком підтримую + скоріше підтримую, ніж не підтримую)	57,3	67,2	55,7	67,2	48,2	72,7
не підтримую (скоріше не підтримую, ніж підтримую + зовсім не підтримую)	34,7	24,9	38,2	28,5	43,1	19,5
мені це байдуже	2,2	3,3	2,3	3,2	4,8	5,2
важко відповісти	5,8	4,6	3,8	1,1	3,9	2,6

Розподіл відповідей на запитання *“А як вважаєте особисто Ви, яким чином найдоцільніше здійснювати в подальшому прийом до ВНЗ?”* (у %)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
за результатами ЗНО з урахуванням середнього балу шкільного атестату	29,7	35,0	27,3	35,9	29,2	26,0
лише за результатами ЗНО	24,2	18,3	27,6	16,2	27,4	11,7
за схемою, що дає право абітурієнту подавати сертифікат ЗНО або ж скласти вступні іспити	19,7	22,1	19,2	21,3	16,4	27,3
за результатами вступних іспитів, які проводить сам ВНЗ	14,6	8,6	10,5	9,3	14,0	16,9
за схемою, що передбачає врахування трьох складових – результатів ЗНО, середнього балу шкільного атестату та оцінок, отриманих на вступних іспитах	7,1	10,7	10,2	13,8	7,9	11,7
важко відповісти	4,7	5,3	5,2	3,5	5,2	6,5

Розподіл відповідей на запитання **“Чи випадало навчання у ВНЗ ті споді-
ання, які Ви покладали на нього, коли ще не були студентом?”** (у %)

	Класичний університт	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
так (цілком так + скоріше так)	80,6	83,8	77,3	76,4	77,3	87,0
ні (скоріше ні + зовсім ні)	12,4	12,2	16,3	16,9	15,4	10,4
важко відповісти	7,0	4,0	6,4	6,7	7,3	2,6

Розподіл відповідей на запитання **“Чи достатньо забезпечений ваш
ВНЗ АУДИТОРІЯМИ?”** (у %)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
так (цілком так + скоріше так)	83,2	92,6	91,6	74,1	89,5	92,2
ні (скоріше ні + зовсім ні)	15,1	6,9	7,2	23,8	9,3	7,8
важко відповісти	1,7	0,5	1,2	2,1	1,2	0,0

Розподіл відповідей на запитання **“Чи достатньо забезпечений ваш
ВНЗ КОМП'ЮТЕРАМИ?”** (у %)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
так (цілком так + скоріше так)	72,0	86,2	68,7	56,5	72,8	79,2
ні (скоріше ні + зовсім ні)	20,5	11,7	24,7	34,3	25,4	20,8
важко відповісти	7,5	2,1	6,6	9,2	1,8	0,0

Розподіл відповідей на запитання **“Чи достатньо забезпечений ваш
ВНЗ ВИХОДОМ В ІНТЕРНЕТ?”** (у %)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
так (цілком так + скоріше так)	69,6	68,0	53,2	48,6	62,6	84,6
ні (скоріше ні + зовсім ні)	24,6	27,6	35,1	39,6	34,7	12,8
важко відповісти	5,8	4,4	11,7	11,8	2,7	2,6

Розподіл відповідей на запитання **“Чи достатньо забезпечений ваш ВНЗ ПІДРУЧНИКАМИ?”** (у %)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
так (цілком так + скоріше так)	63,1	80,1	72,3	52,0	64,0	70,3
ні (скоріше ні + зовсім ні)	34,1	19,6	24,4	45,8	32,6	29,7
важко відповісти	2,8	0,3	3,3	2,2	3,4	0,0

Розподіл відповідей на запитання **“Чи достатньо забезпечений ваш ВНЗ НАВЧАЛЬНИМИ ПОСІБНИКАМИ?”** (у %)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
так (цілком так + скоріше так)	68,7	82,1	77,0	61,7	71,5	77,9
ні (скоріше ні + зовсім ні)	28,2	15,6	20,8	34,8	26,4	20,8
важко відповісти	3,1	2,3	2,2	3,5	2,1	1,3

Розподіл відповідей на запитання **“Чи достатньо забезпечений ваш ВНЗ МЕТОДИЧНИМИ МАТЕРІАЛАМИ?”** (у %)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
так (цілком так + скоріше так)	75,9	85,3	79,9	72,2	79,2	80,8
ні (скоріше ні + зовсім ні)	19,2	13,9	17,1	24,8	17,5	17,9
важко відповісти	4,9	0,8	3,0	3,0	3,3	1,3

Розподіл відповідей на запитання **“Чи є новими і складними для Вас університетські (інститутські) форми навчання і контролю (лекції, семінари, колоквиуми тощо)?”** (у %)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
так, я досі не можу звикнути до них	11,7	7,4	6,1	7,5	13,3	6,4
так, мені було нелегко призвичаїтися до них	24,9	29,0	33,5	28,3	30,1	25,6
так, але я досить швидко адаптувався	45,7	39,7	38,2	46,8	33,4	46,2
ні, нічого складного в цьому для мене не було	15,9	22,4	18,7	16,3	19,0	21,8
важко відповісти	1,8	1,5	3,5	1,1	4,2	0,0

Розподіл відповідей на запитання **“Чи вдається Вам ефективно розподіляти час упродовж дня?”** (у %)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
так, я все і всюди встигаю	36,1	39,9	28,3	31,6	28,3	42,3
ні, мені завжди доводиться вибирати: зробити якісь побутові справи чи займатися навчанням	43,9	48,2	47,2	44,4	48,8	48,7
ні, я взагалі нічого не встигаю	10,1	5,3	13,4	12,8	12,1	5,1
важко відповісти	9,9	6,6	11,1	11,2	10,8	3,9

Розподіл відповідей на запитання **“Чи вистачає Вам часу для самостійної роботи, виконання індивідуальних завдань?”** (у %)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
вистачає (цілком вистачає + скоріше вистачає)	48,4	53,8	37,0	40,2	41,7	57,1
не вистачає (скоріше не вистачає + зовсім не вистачає)	49,5	44,4	59,5	58,0	54,7	39,0
важко відповісти	2,1	1,8	3,5	1,8	3,6	3,9

Розподіл відповідей на запитання *“Чи доводилось Вам або Вашим батькам за час, відколи Ви навчаєтесь у ВНЗ, давати гроші або робити подарунки викладачам?”* (у %)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
так, доводилось	10,1	13,9	24,2	9,6	16,5	9,2
ні, не доводилось	85,1	81,8	66,4	85,9	77,8	88,2
важко відповісти, бо про те, що роблять батьки, мені точно не відомо	4,8	4,3	9,4	4,5	5,7	2,6

Розподіл відповідей на запитання *“Як би Ви вчинили, коли б хтось із викладачів запропонував Вам за певну винагороду допомогти з одержанням бажаної оцінки?”* (у %)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
скористався б цією пропозицією	26,5	27,1	23,5	26,7	34,4	34,2
сам би не скористався, але поінформував би про цю пропозицію знайомих, які в ній зацікавлені	16,3	11,0	15,3	16,0	16,9	13,2
сам не скористався б і нікому не порадив би цього робити	31,4	28,6	29,0	32,1	22,1	22,4
не лише не скористався б, але й повідомив би про це правоохоронні органи	7,7	2,8	5,6	4,8	7,3	3,9
інша думка	3,8	4,9	5,0	3,5	2,7	3,9
важко відповісти	14,3	25,6	21,6	16,9	16,6	22,4

Розподіл відповідей на запитання “Які з перелічених нижче форм студентського самоврядування запроваджено у Вашому ВНЗ?” (у %)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
думка студентів враховується при вирішенні питань організації навчального процесу	35,8	41,7	20,5	38,6	26,1	54,7
студентські представники беруть участь у роботі Вченої ради ВНЗ	28,9	36,0	22,3	20,4	19,4	30,7
студенти мають змогу долучатись до формування переліку курсів за вибором	15,7	24,7	19,0	13,8	15,5	10,7
представники студентської групи приймають остаточне рішення щодо надання місць у гуртожитку	15,4	21,3	8,0	19,8	13,6	10,7
інше	1,3	1,3	2,4	1,1	2,1	1,3
студентського самоврядування у нашому ВНЗ немає	2,2	2,3	4,8	3,0	3,6	2,7
важко відповісти	35,6	26,7	42,7	35,8	44,6	32,0

Примітка. Сума становить більше 100%, оскільки кількість відповідей респондентів не обмежувалася.

Розподіл відповідей на запитання “Чи вважаєте Ви, що Ваші соціально-побутові умови є достатніми для успішного навчання у ВНЗ” (у %)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
так, я проживаю з батьками і маю все необхідне	46,7	39,9	36,2	34,1	40,0	37,2
так, я живу в гуртожитку і мої батьки допомагають мені матеріально	24,3	33,5	32,4	21,8	31,5	18,0
так, мої батьки здатні сплачувати за квартиру, яку я наймаю, і дають мені гроші на харчування	15,5	9,6	8,5	17,5	9,4	20,5
ні, хоч я й живу в гуртожитку, але батьки не можуть мені надсилати стільки грошей, щоб вистачало і на його оплату, і на харчування	2,7	8,6	11,8	8,3	7,9	11,5
ні, бо я не отримав місця гуртожитку, як було обіцяно раніше, і мушу наймати житло, що дуже дорого для моєї сім'ї, а тому маю шукати роботу	3,5	2,8	2,9	7,8	2,4	2,6
інше	1,3	3,3	2,9	4,3	2,1	6,4
важко відповісти	6,0	2,3	5,3	6,2	6,7	3,8

Розподіл відповідей на запитання **“Якщо Ви не живете нині в студентському гуртожитку, то чи хотіли б у ньому жити?”** (у %)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
так (цілком так + скоріше так)	37,5	44,7	38,9	37,5	47,2	27,3
ні (скоріше ні + зовсім ні)	56,4	48,1	51,4	55,2	44,7	68,2
важко відповісти	6,1	7,2	9,7	7,3	8,1	4,5

Розподіл відповідей на запитання **“Якщо Ви хотіли б жити в студентському гуртожитку, то чим зумовлене Ваше бажання?”** (у %)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
це допомагає в навчанні, можна обмінюватися підручниками, разом готуватися до занять тощо	37,8	52,9	40,6	39,0	41,0	30,6
це місце для веселих спільних розваг	19,9	16,0	15,0	16,2	21,1	26,5
легше переживати розлуку з рідними, не відчувати себе самотнім	10,0	4,2	12,0	11,8	5,1	10,2
там кращі побутові умови порівняно з нинішнім місцем проживання	7,0	4,8	4,1	4,4	8,2	2,0
інше	8,2	3,5	5,6	8,7	4,7	12,3
важко відповісти	17,1	18,6	22,7	19,9	19,9	18,4

Розподіл відповідей на запитання **“Якщо Ви не живете і не хочете жити в студентському гуртожитку, то чому?”** (у %)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
бо маю кращі побутові умови в іншому помешканні	46,1	44,4	46,0	46,4	49,0	55,7
бо в гуртожитку мені заважатимуть сусіди	19,7	15,7	25,3	22,5	19,7	16,4
інше	13,3	12,3	9,7	13,3	10,8	11,5
важко відповісти	20,9	27,6	19,0	17,8	20,5	16,4

Розподіл відповідей на запитання “У зв'язку із вступом до ВНЗ потрібно пристосовуватися до нових умов життя. Оцініть, наскільки легко чи важко для Вас пристосуватися до змін” (у %):

- *умови організації робочого місця для самостійної навчальної роботи*

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
легко (зовсім легко + легко)	73,5	70,2	63,3	64,4	63,8	68,0
важко відповісти	15,2	19,2	19,8	18,9	18,4	20,5
важко (важко + дуже важко)	11,3	10,6	16,9	16,7	17,8	11,5

- *побут (інші меблі, побутова техніка)*

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
легко (зовсім легко + легко)	78,3	77,9	67,1	70,3	70,8	80,3
важко відповісти	12,9	9,2	16,8	14,6	14,5	10,5
важко (важко + дуже важко)	8,8	12,9	16,1	15,1	14,7	9,2

- *санітарно-гігієнічні умови (туалет, душ тощо)*

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
легко (зовсім легко + легко)	67,1	62,0	53,7	62,7	68,7	73,0
важко відповісти	15,3	13,3	20,3	12,7	17,7	6,8
важко (важко + дуже важко)	17,6	24,7	26,0	24,6	13,6	20,2

- *телекомунікації і зв'язок (радіо, телевізор, комп'ютер, телефон)*

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
легко (зовсім легко + легко)	73,7	74,4	65,4	66,6	72,2	82,7
важко відповісти	11,4	11,6	16,2	16,9	11,7	8,0
важко (важко + дуже важко)	14,9	14,0	18,4	16,5	16,1	9,3

- харчування

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
легко (зовсім легко + легко)	75,4	76,1	60,9	69,6	67,5	74,7
важко відповісти	13,9	10,9	21,0	14,7	17,2	6,7
важко (важко + дуже важко)	10,7	13,0	18,1	15,7	15,3	18,6

- маршрути (транспорт, магазини, лікарня)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
легко (зовсім легко + легко)	64,8	68,3	62,5	57,2	67,1	68,9
важко відповісти	17,7	9,8	14,4	11,8	14,2	5,4
важко (важко + дуже важко)	17,5	21,9	23,1	31,0	18,7	25,7

- сусіди і стосунки

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
легко (зовсім легко + легко)	77,3	77,5	67,9	70,6	69,3	68,4
важко відповісти	15,3	12,9	18,7	17,6	19,7	19,2
важко (важко + дуже важко)	7,4	9,6	13,4	11,8	11,0	12,4

- вимоги адміністрації та обслуговуючого персоналу гуртожитку

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
легко (зовсім легко + легко)	57,4	59,7	51,4	55,4	55,1	53,1
важко відповісти	31,5	27,4	33,7	31,6	28,8	31,3
важко (важко + дуже важко)	11,1	12,9	14,9	13,0	16,1	15,6

- *режим життя (схеми розподілу часу)*

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
легко (зовсім легко + легко)	52,4	53,4	41,0	46,7	48,4	48,6
важко відповісти	20,7	19,8	22,5	18,2	23,9	18,6
важко (важко + дуже важко)	26,9	26,8	36,5	35,1	27,7	32,8

- *несподіванки і невизначеності*

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
легко (зовсім легко + легко)	51,1	54,5	41,4	40,6	43,4	37,7
важко відповісти	28,6	28,5	32,6	34,3	34,7	33,3
важко (важко + дуже важко)	20,3	17,0	26,0	25,1	21,9	29,0

- *відсутність інформації і необхідність пошуку шляхів її отримання*

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
легко (зовсім легко + легко)	45,8	54,0	47,2	41,2	49,0	47,8
важко відповісти	28,3	26,6	27,0	30,5	30,7	22,4
важко (важко + дуже важко)	25,9	19,4	25,8	28,3	20,3	29,8

Розподіл відповідей на запитання “Хто, на Вашу думку, може найкраще допомогти адаптуватися до нових умов?” (у %)

	Класичний університет	Аграрний, економічний	Медичний	Педагогічний	Технічний	Інший
друзі	59,5	68,3	62,1	62,2	58,7	61,5
батьки й рідні	48,7	48,1	50,6	49,6	41,6	44,9
тільки сам собі	35,0	25,5	24,0	26,0	31,6	33,3
викладачі	22,4	23,6	16,9	19,0	17,6	26,9
сусіди	13,5	23,9	16,3	19,8	21,0	15,4
адміністрація ВНЗ	12,6	17,4	9,5	8,3	4,3	5,1
будь-хто, до кого звернешся по допомогу	6,4	3,6	3,0	3,5	4,9	14,1
ніхто, не варто звертатися по допомогу	2,7	0,5	3,0	1,9	3,7	2,6
важко відповісти	3,3	3,6	4,4	2,7	4,9	2,6

Примітка. Сума становить більше 100%, оскільки респонденти мали можливість обирати кілька варіантів відповіді.

РОЗПОДІЛ ВІДПОВІДЕЙ ЗА ОЗНАКОЮ “ФОРМА ВЛАСНОСТІ ВНЗ”

Розподіл відповідей на запитання **“Чим був зумовлений Ваш вибір вищого навчального закладу (ВНЗ), в якому Ви нині навчаєтесь?”** (у %)

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
популярністю закладу	47,6	28,3
порадили батьки	33,8	36,0
географічним розташуванням	21,7	13,7
порадили друзі	12,3	18,8
соціально-побутовими умовами (близько до батьків, забезпечують гуртожитком, можна дешево винаймати квартиру тощо)	11,0	8,6
низькою платою за навчання	8,3	17,6
низьким конкурсом	5,1	9,5
інше	24,5	16,4
важко відповісти	5,7	6,0

Примітка. Сума становить більше 100%, оскільки кількість відповідей респондентів не обмежувалася.

Розподіл відповідей на запитання **“Що визначило вибір Вами даного напрямку підготовки (спеціальності)?”** (у %)

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
інтерес до спеціальності зі шкільних років	56,2	51,9
популярність і престижність спеціальності, насамперед серед молоді	29,8	37,7
конкурентоспроможність на ринку праці	24,6	22,0
порада батьків	23,2	25,5
сімейна традиція	7,6	5,3
порада друзів	3,8	3,6
інше	6,1	3,9
важко відповісти	3,6	0,9

Примітка. Сума становить більше 100%, оскільки кількість відповідей респондентів не обмежувалася.

Розподіл відповідей на запитання *“Минулого літа прийом до ВНЗ здійснювався за сертифікатами зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО). Чи вважаєте Ви сьогодні, що бали, які Ви мали у своєму сертифікаті, були визначені об’єктивно?”* (у %)

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
так (цілком так + скоріше так)	72,7	70,8
ні (скоріше ні + зовсім ні)	18,1	19,9
важко відповісти	9,2	9,3

Розподіл відповідей на запитання *“Чи можете Ви сказати, що під час зовнішнього незалежного оцінювання, в якому Ви брали участь, усі учні виконували тестові завдання самостійно, без будь-чиєї сторонньої допомоги і без шпаргалок?”* (у %)

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
так (цілком так + скоріше так)	46,9	46,7
ні (скоріше ні + зовсім ні)	46,4	48,8
важко відповісти	6,7	4,5

Розподіл відповідей на запитання *“Якщо Ви не можете сказати, що під час ЗНО усі учні виконували тестові завдання самостійно, то яке з перелічених нижче суджень найбільшою мірою відповідає Вашим спостереженням?”* (у % до кількості тих, хто не може сказати, що під час ЗНО усі учні виконували тестові завдання самостійно)

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
під час виконання тестових завдань окремі учні користувалися шпаргалками	40,0	31,0
учні підказували одне одному відповіді на запитання тестів	32,7	38,7
присутні в аудиторії вчителі допомагали окремим учням під час виконання тестових завдань	8,7	13,4
під час проведення ЗНО мало місце все зазначене вище	44,3	12,0
інше	4,3	4,9

Розподіл відповідей на запитання **“Чи допомагали Ви у процесі ЗНО (підказували відповіді) іншим учням?”** (у %)

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
так, допомагав	36,1	36,1
ні, не допомагав	63,9	63,9

Розподіл відповідей на запитання **“А чи можете Ви сказати (якщо бути до кінця відвертим), що виконували всі тестові завдання самостійно, без будь-якої допомоги і допоміжних матеріалів (шпаргалок)?”** (у %)

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
цілком так	70,6	63,8
не зовсім так	23,6	27,9
ні, цього сказати не можу	5,8	8,3

Розподіл відповідей на запитання **“Чи вважаєте Ви, що єдина система зовнішнього незалежного оцінювання має перспективи?”** (у %)

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
так, це ефективний засіб подолання корупції в освіті	34,0	24,7
так, це сприяє підвищенню мотивації учнів щодо здобування знань	30,9	27,7
так, це дає змогу забезпечити рівний доступ до освіти	31,0	28,6
так, це стимулює педагогічні колективи до впровадження новітніх технологій в освітній процес	13,3	10,1
ні, бо тестування – дуже недосконала форма оцінювання знань і нічого доброго з цього не вийде	29,5	35,7
інше	4,4	4,2
важко відповісти	5,5	6,9

Примітка. Сума становить більше 100%, оскільки кількість відповідей респондентів не обмежувалася.

Розподіл відповідей на запитання **“Які форми підготовки до вступу у ВНЗ використовували особисто Ви?”** (у %)

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
готувався до вступу самостійно	53,8	53,7
готувався до вступу з допомогою репетиторів-учителів ЗОШ	49,3	45,1
відвідував підготовчі курси для абітурієнтів при ВНЗ	19,9	28,2
готувався до вступу з допомогою репетиторів-викладачів ВНЗ	19,3	13,4
інше	2,0	2,4

Примітка. Сума становить більше 100%, оскільки кількість відповідей респондентів не обмежувалася.

Розподіл відповідей на запитання **“Яка з перелічених форм підготовки до вступу у ВНЗ є, на Вашу думку, найбільш ефективною?”** (у %)

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
підготовка з допомогою репетиторів-викладачів ВНЗ	25,8	26,6
підготовка з допомогою репетиторів-учителів ЗОШ	26,3	20,6
самостійна підготовка	21,7	19,4
відвідування підготовчих курсів для абітурієнтів при ВНЗ	10,7	17,3
інше	2,5	1,2
важко відповісти	13,0	14,9

Розподіл відповідей на запитання **“Скільки днів Ви витратили на те, щоб подати заяву на вступ та документи до ВНЗ, в якому нині навчаєтесь?”**

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
В середньому	3,4	4,8

Розподіл відповідей на запитання **“До скількох вищих навчальних закладів Ви подавали торік заяву на вступ та документи?”**

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
В середньому	2,7	2,4

Розподіл відповідей на запитання **“Як Ви ставитесь до того, що тепер абітурієнт може паралельно вступати до кількох вищих навчальних закладів?”** (у %)

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
позитивно (цілком позитивно + скоріше позитивно)	80,7	81,7
негативно (скоріше негативно + зовсім негативно)	14,0	14,7
важко відповісти	5,3	3,6

Розподіл відповідей на запитання **“На яку кількість напрямів підготовки Ви подавали заяву на вступ та документи?”** (у %)

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
В середньому	3,4	2,4

Розподіл відповідей на запитання **“Чи довелося торік Вашим батькам заради успішного проходження Вами ЗНО та вступу до ВНЗ вдаватися до якихось неофіційних дій?”** (у %)

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
так, довелося викласти потрібним людям чималу суму грошей	3,6	4,2
так, розраховалися послугою, яка варта великих грошей	2,8	1,5
наскільки мені відомо, хабарів як таких давати не довелося, але допомогли зв'язки із впливовими людьми	5,4	5,4
ні, обійшлося без грошей і сторонньої допомоги	82,7	82,7
інше	1,7	1,5
важко відповісти, мені про це нічого не відомо	3,8	4,7

Розподіл відповідей на запитання “*За що саме довелося Вашим батькам платити або вдаватися до інших неофіційних дій, перелічених у попередньому запитанні?*” (у % серед тих, чиїм батькам довелося вдаватися до неофіційних дій)

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
безпосередньо за саме зарахування до ВНЗ (крім внесення офіційної плати за контрактом)	31,3	50,0
за документи, що давали право на зарахування поза конкурсом або першочергове зарахування до ВНЗ	17,7	9,1
за те, щоб підвищити набрані бали у сертифікаті ЗНО	12,5	9,1
за інше	13,5	13,6
важко відповісти, точно не знаю	27,1	22,7

Примітка. Сума становить більше 100%, оскільки кількість відповідей респондентів не обмежувалася.

Розподіл відповідей на запитання “*Як, на Вашу думку, порівняно з попередніми роками змінилася ситуація з хабарництвом під час останньої вступної кампанії до вищих навчальних закладів?*” (у %)

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
остання вступна кампанія пройшла фактично без випадків хабарництва	15,6	16,2
випадки хабарництва були, але їх стало значно менше	37,3	29,2
хабарі під час останньої вступної кампанії брали так само, як і раніше	16,8	17,1
під час останньої вступної кампанії хабарництво розквітло ще більше	6,8	9,8
інша думка	3,4	2,5
важко відповісти	20,2	25,1

Примітка. Сума становить більше 100%, оскільки респонденти мали можливість обирати кілька варіантів відповіді.

Розподіл відповідей на запитання **“Як відомо, під час минулорічної вступної кампанії до ВНЗ виникало чимало проблем, що бурхливо обговорювались у засобах масової інформації та серед громадян. Які із цих проблем особисто Ви вважаєте найсуттєвішими?”** (у %)

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
надмірна кількість абітурієнтів-пільговиків	65,3	61,7
фальсифікація довідок, що давали право на вступ до ВНЗ на пільгових умовах	44,4	39,5
вступ до ВНЗ “випадкових” студентів, які керувалися не покликанням, а прагненням потрапити бодай у якийсь вищий навчальний заклад, аби вчитися за державний кошт	25,6	25,2
недостатня поінформованість абітурієнта про його реальні шанси на етапі прийняття рішення про зарахування до ВНЗ, що іноді змушувало абітурієнтів з кращими балами подавати оригінали документів туди, де вони гарантовано проходили на бюджетну форму навчання, а не до престижніших ВНЗ	22,1	16,7
практично цілковита відсутність переваг при вступі до ВНЗ у випускників загальноосвітніх шкіл, нагороджених золотими та срібними медалями	21,3	15,8
штучно роздуті конкурси через необмежене право абітурієнта подавати документи до будь-якої кількості ВНЗ на будь-яку кількість спеціальностей	20,3	16,7
неможливість лише на основі ЗНО виявити здібності та вміння, необхідні для оволодіння тією чи іншою професією	18,6	19,2
непродуманість у деяких ВНЗ переліку предметів, з яких треба було мати сертифікат з тестування (наприклад, математика у ВНЗ художнього спрямування)	16,0	21,3
неврахування навчальних досягнень абітурієнта, відображених в атестаті про закінчення загальноосвітньої школи	16,7	17,9
недопущення деякими ВНЗ громадських організацій до контролю за проведенням вступної кампанії	3,3	5,5
інше	1,4	2,4
важко відповісти	4,6	5,8

Примітка. Сума становить більше 100%, оскільки респонденти мали можливість обирати кілька варіантів відповіді.

Розподіл відповідей на запитання *“Новопризначене керівництво гуманітарного блоку уряду (В. Семиноженко, Д. Табачник) виступило з ініціативою запровадити цього року такий порядок зарахування до ВНЗ, який передбачає врахування трьох складових – результатів ЗНО, середнього балу шкільного атестату та оцінок, отриманих абітурієнтом на вступних іспитах до ВНЗ. Чи схвалюєте Ви цю ініціативу?”* (у %)

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
схвалюю (цілком схвалюю + скоріше схвалюю, ніж не схвалюю)	40,7	39,8
не схвалюю (скоріше не схвалюю, ніж схвалюю + зовсім не схвалюю)	49,7	46,3
мені це байдуже	4,2	5,0
важко відповісти	5,4	8,9

Розподіл відповідей на запитання *“Чи згодні Ви з людьми, які вважають, що реалізація ініціативи міністра призведе до повернення корупційної схеми вступу до ВНЗ?”* (у %)

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
згоден	44,2	28,7
не згоден	27,1	32,5
важко відповісти	28,7	38,8

Розподіл відповідей на запитання *“Чи згодні Ви з людьми, які вважають, що реалізація ініціативи міністра спричинить перевантаження абітурієнтів і негативно позначиться на їхньому здоров’ї, оскільки їм доведеться впродовж двох місяців фактично тричі складати іспити?”* (у %)

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
згоден	66,1	64,1
не згоден	19,6	20,1
важко відповісти	14,3	15,8

Розподіл відповідей на запитання *“Останнім часом висловлюються також пропозиції надати право обирати спосіб вступу до ВНЗ самому абітурієнту – подавати сертифікат ЗНО або ж складати вступні іспити. Чи підтримуєте Ви ці пропозиції?”* (у %)

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
підтримую (цілком підтримую + скоріше підтримую, ніж не підтримую)	57,5	72,8
не підтримую (скоріше не підтримую, ніж підтримую + зовсім не підтримую)	35,7	18,8
мені це байдуже	3,2	3,0
важко відповісти	3,6	5,4

Розподіл відповідей на запитання *“А як вважаєте особисто Ви, яким чином найдоцільніше здійснювати в подальшому прийом до ВНЗ?”* (у %)

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
за результатами ЗНО з урахуванням середнього балу шкільного атестату	32,6	25,6
лише за результатами ЗНО	22,6	19,9
за схемою, що дає право абітурієнту подавати сертифікат ЗНО або ж скласти вступні іспити	19,9	21,4
за результатами вступних іспитів, які проводить сам ВНЗ	10,5	17,0
за схемою, що передбачає врахування трьох складових – результатів ЗНО, середнього балу шкільного атестату та оцінок, отриманих на вступних іспитах	9,8	10,4
важко відповісти	4,6	5,7

Розподіл відповідей на запитання *“Чи виправдало навчання у ВНЗ ті сподівання, які Ви поклали на нього, коли ще не були студентом?”* (у %)

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
так (цілком так + скоріше так)	79,8	78,6
ні (скоріше ні + зовсім ні)	14,4	13,4
важко відповісти	5,8	8,0

Розподіл відповідей на запитання *“Чи достатньо забезпечений ваш ВНЗ АУДИТОРІЯМИ?”* (у %)

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
так (цілком так + скоріше так)	86,4	85,0
ні (скоріше ні + зовсім ні)	12,3	13,8
важко відповісти	1,3	1,2

Розподіл відповідей на запитання **“Чи достатньо забезпечений ваш ВНЗ КОМП’ЮТЕРАМИ?”** (у %)

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
так (цілком так + скоріше так)	71,0	76,1
ні (скоріше ні + зовсім ні)	23,5	20,1
важко відповісти	5,5	3,8

Розподіл відповідей на запитання **“Чи достатньо забезпечений ваш ВНЗ ВИХОДОМ В ІНТЕРНЕТ?”** (у %)

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
так (цілком так + скоріше так)	60,0	71,8
ні (скоріше ні + зовсім ні)	32,4	24,9
важко відповісти	7,6	3,3

Розподіл відповідей на запитання **“Чи достатньо забезпечений ваш ВНЗ ПІДРУЧНИКАМИ?”** (у %)

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
так (цілком так + скоріше так)	64,9	73,9
ні (скоріше ні + зовсім ні)	33,0	23,1
важко відповісти	2,1	3,0

Розподіл відповідей на запитання **“Чи достатньо забезпечений ваш ВНЗ НАВЧАЛЬНИМИ ПОСІБНИКАМИ?”** (у %)

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
так (цілком так + скоріше так)	71,9	74,4
ні (скоріше ні + зовсім ні)	25,7	22,0
важко відповісти	2,4	3,6

Розподіл відповідей на запитання **“Чи достатньо забезпечений ваш ВНЗ МЕТОДИЧНИМИ МАТЕРІАЛАМИ?”** (у %)

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
так (цілком так + скоріше так)	78,3	79,0
ні (скоріше ні + зовсім ні)	18,7	18,0
важко відповісти	3,0	3,0

Розподіл відповідей на запитання **“Чи є новими і складними для Вас університетські (інститутські) форми навчання і контролю (лекції, семінари, колоквиуми тощо)?”** (у %)

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
так, я досі не можу звикнути до них	9,1	8,9
так, мені було нелегко призвичаїтися до них	29,9	24,9
так, але я досить швидко адаптувався	40,9	43,3
ні, нічого складного в цьому для мене не було	17,7	21,4
важко відповісти	2,4	1,5

Розподіл відповідей на запитання **“Чи вдається Вам ефективно розподіляти час упродовж дня?”** (у %)

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
так, я все і всюди встигаю	32,2	40,1
ні, мені завжди доводиться вибирати: зробити якісь побутові справи чи займатися навчанням	47,2	43,6
ні, я взагалі нічого не встигаю	10,9	7,1
важко відповісти	9,7	9,2

Розподіл відповідей на запитання **“Чи вистачає Вам часу для самостійної роботи, виконання індивідуальних завдань?”** (у %)

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
вистачає (цілком вистачає + скоріше вистачає)	44,3	49,9
не вистачає (скоріше не вистачає + зовсім не вистачає)	53,3	47,5
важко відповісти	2,4	2,6

Розподіл відповідей на запитання **“Чи доводилось Вам або Вашим батькам за час, відколи Ви навчаєтесь у ВНЗ, давати гроші або робити подарунки викладачам?”** (у %)

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
так, доводилось	14,5	12,8
ні, не доводилось	79,6	83,6
важко відповісти, бо про те, що роблять батьки, мені точно не відомо	5,9	3,6

Розподіл відповідей на запитання *“Як би Ви вчинили, коли б хтось із викладачів запропонував Вам за певну винагороду допомогти з одержанням бажаної оцінки?”* (у %)

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
скористався б цією пропозицією	27,4	29,9
сам би не скористався, але поінформував би про цю пропозицію знайомих, які в ній зацікавлені	15,3	13,2
сам не скористався б і нікому не порадив би цього робити	28,4	29,9
не лише не скористався б, але й повідомив би про це правоохоронні органи	5,6	5,1
інша думка	4,2	3,3
важко відповісти	19,1	18,6

Розподіл відповідей на запитання *“Які з перелічених нижче форм студентського самоврядування запроваджено у Вашому ВНЗ?”* (у %)

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
думка студентів враховується при вирішенні питань організації навчального процесу	32,6	39,2
студентські представники беруть участь у роботі Вченої ради ВНЗ	26,5	23,4
студенти мають змогу долучатись до формування переліку курсів за вибором	18,1	14,0
представники студентської групи приймають остаточне рішення щодо надання місць у гуртожитку	16,0	14,0
інше	1,7	1,2
студентського самоврядування у нашому ВНЗ немає	3,2	2,7
важко відповісти	36,5	37,1

Примітка. Сума становить більше 100%, оскільки кількість відповідей респондентів не обмежувалася.

Розподіл відповідей на запитання **“Чи вважаєте Ви, що Ваші соціально-побутові умови є достатніми для успішного навчання у ВНЗ”** (у %)

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
так, я проживаю з батьками і маю все необхідне	39,1	42,9
так, я живу в гуртожитку і мої батьки допомагають мені матеріально	29,5	20,5
так, мої батьки здатні сплачувати за квартиру, яку я наймаю, і дають мені гроші на харчування	11,9	16,1
ні, хоч я й живу в гуртожитку, але батьки не можуть мені надсилати стільки грошей, щоб вистачало і на його оплату, і на харчування	8,0	6,3
ні, бо я не отримав місця гуртожитку, як було обіцяно раніше, і мушу наймати житло, що дуже дорого для моєї сім'ї, а тому маю шукати роботу	3,7	4,5
інше	2,9	3,0
важко відповісти	5,0	6,9

Розподіл відповідей на запитання **“Якщо Ви не живете нині в студентському гуртожитку, то чи хотіли б у ньому жити?”** (у %)

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
так (цілком так + скоріше так)	41,7	34,6
ні (скоріше ні + зовсім ні)	50,7	58,3
важко відповісти	7,6	7,1

Розподіл відповідей на запитання **“Якщо Ви хотіли б жити в студентському гуртожитку, то чим зумовлене Ваше бажання?”** (у %)

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
це допомагає в навчанні, можна обмінюватися підручниками, разом готуватися до занять тощо	43,1	35,2
це місце для веселих спільних розваг	16,6	24,8
легше переживати розлуку з рідними, не відчувати себе самотнім	8,8	7,6
там кращі побутові умови порівняно з нинішнім місцем проживання	5,8	5,2
інше	6,1	8,4
важко відповісти	19,6	18,8

Розподіл відповідей на запитання “Якщо Ви не живете і не хочете жити в студентському гуртожитку, то чому?” (у %)

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
бо маю кращі побутові умови в іншому помешканні	46,1	48,7
бо в гуртожитку мені заважатимуть сусіди	21,0	17,2
інше	12,0	11,7
важко відповісти	20,9	22,4

Розподіл відповідей на запитання “У зв'язку із вступом до ВНЗ потрібно пристосовуватися до нових умов життя. Оцініть, наскільки легко чи важко для Вас пристосуватися до змін” (у %):

- *умови організації робочого місця для самостійної навчальної роботи*

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
легко (зовсім легко + легко)	67,2	69,8
важко відповісти	17,9	19,0
важко (важко + дуже важко)	14,9	11,2

- *побут (інші меблі, побутова техніка)*

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
легко (зовсім легко + легко)	72,8	78,4
важко відповісти	13,8	10,2
важко (важко + дуже важко)	13,4	11,4

- *санітарно-гігієнічні умови (туалет, душ тощо)*

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
легко (зовсім легко + легко)	63,8	63,5
важко відповісти	15,7	12,6
важко (важко + дуже важко)	20,5	23,9

- *телекомунікації і зв'язок (радіо, телевізор, комп'ютер, телефон)*

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
легко (зовсім легко + легко)	70,4	75,8
важко відповісти	13,8	10,6
важко (важко + дуже важко)	15,8	13,6

- *харчування*

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
легко (зовсім легко + легко)	70,6	71,6
важко відповісти	15,1	13,7
важко (важко + дуже важко)	14,3	14,7

- *маршрути (транспорт, магазини, лікарня)*

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
легко (зовсім легко + легко)	64,0	65,0
важко відповісти	13,4	13,4
важко (важко + дуже важко)	22,6	21,6

- *сусіди і стосунки*

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
легко (зовсім легко + легко)	72,5	74,1
важко відповісти	16,2	18,6
важко (важко + дуже важко)	11,3	7,3

- *вимоги адміністрації та обслуговуючого персоналу гуртожитку*

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
легко (зовсім легко + легко)	56,2	54,0
важко відповісти	30,7	30,8
важко (важко + дуже важко)	13,1	15,2

- *режим життя (схеми розподілу часу)*

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
легко (зовсім легко + легко)	47,8	53,2
важко відповісти	20,7	21,5
важко (важко + дуже важко)	31,5	25,3

- *несподіванки і невизначеності*

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
легко (зовсім легко + легко)	46,4	45,2
важко відповісти	31,5	32,6
важко (важко + дуже важко)	22,1	22,2

- *відсутність інформації і необхідність пошуку шляхів її отримання*

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
легко (зовсім легко + легко)	48,6	41,5
важко відповісти	27,4	33,5
важко (важко + дуже важко)	24,0	25,0

Розподіл відповідей на запитання *“Хто, на Вашу думку, може найкраще допомогти адаптуватися до нових умов?”* (у %)

	ВНЗ державної форми власності	ВНЗ приватної форми власності
друзі	62,0	62,8
батьки й рідні	46,7	43,2
тільки сам собі	28,0	32,4
викладачі	20,3	21,6
сусіди	20,1	11,1
адміністрація ВНЗ	10,5	10,5
будь-хто, до кого звернешся по допомогу	4,4	6,3
ніхто, не варто звертатися по допомогу	2,4	1,8
важко відповісти	3,9	2,4

Примітка. Сума становить більше 100%, оскільки респонденти мали можливість обирати кілька варіантів відповіді.